

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

**ΘΕΜΑ: «Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ»**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΚΙΟΥΤΑΧΙΑΛΗ ΚΥΡΙΑΚΗ, ΑΜ:2003073
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ

Καλαμάτα, Δεκέμβριος 2011

Ευχαριστίες

Για την επιτυχή ολοκλήρωση της πτυχιακής μου εργασίας, στο πλαίσιο των σπουδών μου στο Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους με υποστήριξαν.

Πρωτίστως, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον καθηγητή Νικόλαο Γραμματικό για την πολύτιμη καθοδήγησή του, την ενθάρρυνση και την παροχή συμβουλών κατά τη διάρκεια υλοποίησης της εργασίας.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους συνεργάστηκαν μαζί μου από διάφορες υπηρεσίες, για την πολύτιμη βοήθειά τους στην έρευνα.

Τέλος ευχαριστώ μέσα από την καρδιά μου, τους γονείς μου και τον σύντροφό μου.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία πραγματοποιείται στα πλαίσια των Πτυχιακών εργασιών του ΤΕΙ Καλαμάτας, της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας, του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιάσει την κοινωνική πολιτική που ασκεί ο Δήμος Βέροιας και να αποτυπώσει σε πίνακες και διαγράμματα τις απόψεις των δημοτών για την αποτελεσματικότητα και τις παραλείψεις της.

Αρχικά, αναλύεται η έννοια της κοινωνικής πολιτικής και γίνεται μια προσπάθεια να αναδειχτεί η σχέση της κοινωνικής πολιτικής με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι δημοτικοί φορείς και οργανισμοί μέσα από τους οποίους η Τοπική Αυτοδιοίκηση ασκεί κοινωνική πολιτική. Κατόπιν, παρουσιάζεται αναλυτικά η κοινωνική πολιτική που ασκεί ο δήμος Βέροιας, μέσα από τους φορείς και το σύστημα που έχει αναπτύξει για το σκοπό αυτό. Τέλος, παρουσιάζονται τα γενικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους κατοίκους του δήμου για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	III
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	V
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	VI
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	4
Άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής	4
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	4
1.2 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	5
1.3 ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	7
1.4 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	12
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	12
2.1 ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Α.Π.Η.)	13
2.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ (Π.Β.Σ)	14
2.3 ΜΟΝΑΔΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	15
2.4 ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η)	16
2.5 ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	17
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	20
ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ	20
3.1 ΓΕΝΙΚΑ – Ο ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	20

3.1.1 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	21
3.1.2 ΑΝΕΡΓΙΑ	22
3.1.3 ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	22
3.1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ	23
3.2 ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ	24
3.3 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ	26
3.3.1 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΤΑ ΣΤΗΝ ΒΕΡΟΙΑ	27
3.4 ΆΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΒΕΡΟΙΑΣ	28
3.4.1 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	29
3.4.2 ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ (ΚΕΠΑΒ)	32
3.4.3 Κ.Α.Π.Η. ΔΗΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ	34
3.4.4 ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	40
Η ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΒΕΡΟΙΑΣ	41
4.1 ΕΡΓΑΛΕΙΑ - ΜΕΘΟΔΟΣ	41
4.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	42
4.2.1 ΦΥΛΟ	42
4.2.2 ΗΛΙΚΙΑ	43
4.2.3 ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	44
4.2.4 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	45
4.2.5 ΜΕΡΙΜΝΑ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΑΣΤΕΓΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΤΩΝ ΔΗΜΟΤΩΝ	47
4.2.6 ΌΦΕΛΟΣ ΤΩΝ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	48
4.2.7 ΚΑΛΥΨΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	49
4.2.8 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΠΗ	51
4.2.9 ΠΑΡΟΧΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ	52
4.2.10 ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ	53
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	55
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	58
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	62
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	62

Περιεχόμενα πινάκων

Πίνακας 4.1 Φύλο	42
Πίνακας 4.2 Ηλικία	43
Πίνακας 4.3 Μορφωτικό επίπεδο	44
Πίνακας 4.4 Προγράμματα κοινωνικής πολιτικής	45
Πίνακας 4.5 Μέριμνα και στήριξη των άστεγων και οικονομικά αδυνάτων δημοτών ..	47
Πίνακας 4.6 Όφελος των ευπαθών ομάδων από τα προγράμματα στήριξης του Δήμου	48
Πίνακας 4.7 Κάλυψη αναγκών των ευπαθών ομάδων από την κοινωφελή επιχείρηση	50
Πίνακας 4.8 Σκοπός ΚΑΠΗ	51
Πίνακας 4.9 Παροχές υπηρεσιών των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών	52
Πίνακας 4.10 Εξυπηρέτηση αναγκών από τους Δημοτικούς Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς.....	54

Περιεχόμενα διαγραμμάτων

<i>Διάγραμμα 4.1 Φύλο</i>	42
<i>Διάγραμμα 4.2 Ηλικία</i>	43
<i>Διάγραμμα 4.3 Μορφωτικό επίπεδο</i>	44
<i>Διάγραμμα 4.4 Προγράμματα κοινωνικής πολιτικής</i>	46
<i>Διάγραμμα 4.5 Μέριμνα και στήριξη των άστεγων και οικονομικά αδυνάτων δημοτών</i>	47
<i>Διάγραμμα 4.6 Όφελος των ευπαθών ομάδων από τα προγράμματα στήριξης του Δήμου</i>	49
<i>Διάγραμμα 4.7 Κάλυψη αναγκών των ευπαθών ομάδων από την κοινωφελή επιχείρηση</i>	50
<i>Διάγραμμα 4.8 Σκοπός ΚΑΠΗ</i>	51
<i>Διάγραμμα 4.9 Παροχές υπηρεσιών των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών</i>	53
<i>Διάγραμμα 4.10 Εξυπηρέτηση αναγκών από τους Δημοτικούς Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς</i>	54

Εισαγωγή

Η ανάγκη για τη δημιουργία ενός καλά οργανωμένου συστήματος παροχής κοινωνικών υπηρεσιών γίνεται πιο αναγκαίος από ποτέ, στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό.

Η ανάγκη αυτή προέρχεται από τα νέα κοινωνικά προβλήματα: όπως είναι το μεγάλο οικονομικό πρόβλημα, η δημογραφική γήρανση του πληθυσμού (προβλήματα υπογεννητικότητας), η στροφή σε αξίες που εγκαταλείπουν τους παραδοσιακούς θεσμούς (π.χ. οικογένεια).

Στις γειτονικές χώρες στις οποίες υπάρχουν μεγάλα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται η χώρα από οικονομικούς μετανάστες, μεγαλώνοντας έτσι το κοινωνικό χάσμα.

Με τον όρο Κοινωνική Πολιτική νοείται ένα ολόκληρο σύστημα μέσων και μέτρων που χρησιμοποιεί το εκάστοτε κράτος, παρεμβαίνοντας έτσι τόσο στην οικονομία όσο και στην κοινωνία μιας χώρας, προκειμένου να ανιχνεύσει και να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού.

Η εργασία χωρίζεται σε δυο βασικά μέρη:

- Το πρώτο μέρος περιγράφει το θεωρητικό υπόβαθρο της πτυχιακής εργασίας και αποτελείται από 2 Κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο 1 αναλύεται η έννοια της κοινωνικής πολιτικής, γίνεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή και μια προσπάθεια να αναδειχτεί η σχέση της κοινωνικής πολιτικής με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Στο Κεφάλαιο 2 παρουσιάζονται οι δημοτικοί φορείς και οργανισμοί μέσα από τους οποίους η Τοπική Αυτοδιοίκηση ασκεί κοινωνική πολιτική.

- Το δεύτερο μέρος είναι το ερευνητικό κομμάτι της πτυχιακής εργασίας και αποτελείται από 2 Κεφάλαια. Στο Κεφάλαιο 3, παρουσιάζεται αναλυτικά η κοινωνική πολιτική που ασκεί ο δήμος Βέροιας μέσα από τους φορείς και το σύστημα που έχει αναπτύξει για το σκοπό αυτό. Επίσης γίνεται μία μικρή αναφορά στο Νομό Ημαθίας και στην ιστορία του Δήμου Βέροιας. Στο 4^ο Κεφάλαιο παρουσιάζεται η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους κατοίκους του Δήμου Βέροιας υπό τη μορφή ερωτηματολογίου.
- Τέλος, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την εν λόγω έρευνα, σχετικά με την κοινωνική πολιτική στον εν λόγω Δήμο.

Θεωρητικό

μέρος

Κεφάλαιο 1^ο

Άσκηση κοινωνικής πολιτικής

1.1 Ορισμός της κοινωνικής πολιτικής

Για την έννοια της κοινωνικής πολιτικής δεν υπάρχει γενικά αποδεκτός ορισμός. Οι διάφοροι μελετητές και επιστήμονες προσδιορίζουν την έννοια αυτή από διάφορες επιστημονικές βάσεις και μέσα από διαφορετικά ιδεολογικά και πολιτικά πρίσματα¹.

Η Κοινωνική Πολιτική δεν έχει απλώς σαν σκοπό την περιγραφή κοινωνικών φαινομένων, την ερμηνεία, την αξιολόγηση και την πρόβλεψή τους, όπως κάνει κάθε κοινωνική επιστήμη. Αξιοποιεί τα στοιχεία αυτά προκειμένου να σχεδιαστούν διαδικασίες και μέτρα για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.

Σε γενικές γραμμές η Κοινωνική Πολιτική αποσκοπεί στην πρόληψη και την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων, στη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης, αλλά και της κοινωνικής συνοχής, στη βελτίωση του επιπέδου αλλά και της ποιότητας ζωής.

Μέσα από την προσφορά της Κοινωνικής Πολιτικής διαπιστώνεται η σημασία που δίνεται στην διαφορετικότητα του χαρακτήρα του κάθε ανθρώπου και στην ανάγκη της αντιμετώπισης των προβλημάτων του.

¹ Για περισσότερα βλέπε, Κοντιάδης, Ξ., Καλατζής, Ν., Μίχος, Λ., Μπιτσάνη, Ε., Τσέκος, Θ., (2006).

Ο όρος κοινωνική πολιτική αναφέρεται τόσο σε ένα σύνολο μορφών και μεθόδων κοινωνικής δράσης και παρέμβασης, όσο και σε ένα αντικείμενο μελέτης και επιστημονικής ανάλυσης των επί μέρους πολιτικών που την συγκροτούν. Αν και κατά καιρούς έχει υποστηριχθεί ότι η κοινωνική πολιτική αποτελεί ένα ξεχωριστό επιστημονικό αντικείμενο, σήμερα γίνεται ευρύτερα αποδεκτό ότι πρόκειται για ένα διεπιστημονικό πεδίο. Αυτό σημαίνει ότι για την ανάπτυξη του θεωρητικού της υπόβαθρου, και των μεθόδων έρευνας, ανάλυσης και παρέμβασης στην πράξη, αντλεί από ένα φάσμα άλλων – κοινωνικών –επιστημών.

«Η κοινωνιολογία, η δημογραφία, η νομική, η πολιτική και η οικονομική επιστήμη, η κοινωνική ανθρωπολογία, η κοινωνική ψυχολογία, η οικολογία, η στατιστική, είναι οι κυριότερες»².

1.2 Περιεχόμενο και Οριοθέτηση της Κοινωνικής πολιτικής

Η κοινωνική πολιτική ασκείται μέσα από ένα σύνολο εξειδικευμένων φορέων, δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα. Συγκροτείται από επί μέρους πολιτικές στα πεδία της υγείας, της κοινωνικής ασφάλισης, και της πρόνοιας, που αποτελούν τον κύριο πυρήνα της υπό μία στενή έννοια. Σήμερα όμως υιοθετείται μία διευρυμένη οπτική στην οποία εντάσσονται πολιτικές που αφορούν την εργασία, την κατοικία, το περιβάλλον και τον πολιτισμό. Γι' αυτό η οριοθέτησή της σε σχέση με άλλες πολιτικές είναι δύσκολη, γιατί εκτός από τα μέτρα τα οποία εμπίπτουν σαφώς στα δικά της πεδία, υπάρχουν και μέτρα τα οποία εφαρμόζονται στα πλαίσια άλλων πολιτικών, ιδιαίτερα της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής απασχόλησης³.

² Στασινοπούλου, Ο., (2006), σελ. 2

³ Για περισσότερα βλέπε, Στασινοπούλου, Ο., (2006), σελ. 15-16

Για παράδειγμα, τα προγράμματα κατάρτισης ανέργων με στόχο την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας και την καταπολέμηση της ανεργίας, έχουν χαρακτήρα κοινωνικής πολιτικής. Το ίδιο ισχύει και για τις φορολογικές ελαφρύνσεις ή τις προνομιακές δανειοδοτήσεις σε πολίτες, σύμφωνα με ορισμένα κριτήρια οικογενειακής κατάστασης ή παροχής φροντίδας. Εκείνο που προσδίδει σε μέτρα τον χαρακτήρα της κοινωνικής πολιτικής είναι η συγκεκριμένη στόχευσή τους. Πρέπει ωστόσο να κατανοήσουμε ότι κάθε πολιτική που έχει κοινωνικό χαρακτήρα δεν εντάσσεται αυτομάτως στο θεματικό πεδίο της κοινωνικής πολιτικής, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις οι ίδιες πολιτικές μπορεί να έχουν διττό χαρακτήρα. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελούν σήμερα οι λεγόμενες «ενεργητικές πολιτικές προσφοράς εργασίας», οι οποίες απευθύνονται στους ανέργους και τους ανενεργούς οικονομικά πολίτες και συνδυάζουν επαγγελματική κατάρτιση, παρακίνηση για την αναζήτηση εργασίας, τοποθέτηση και υποστήριξη στην εργασία, σε συνδυασμό με την εφαρμογή πολιτικών ίσων ευκαιριών.

Ένα άλλο παράδειγμα σχετίζεται με την πολιτιστική πολιτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στα πλαίσια της οποίας αναπτύσσονται προγράμματα από ανθρώπους με αναπηρία ή από διαφορετικές κουλτούρες με στόχο την ενίσχυση της πολυπολιτισμικότητας και της κοινωνικής συνοχής της τοπικής κοινωνίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις η πολιτιστική πολιτική δρά και ως κοινωνική πολιτική.

Συνοψίζοντας, βλέπουμε ότι η κοινωνική πολιτική ασκείται, είτε ξεχωριστά στα δικά της πεδία, είτε σε συνδυασμό με άλλες πολιτικές. Συχνά πάλι τα μέσα άσκησης κοινωνικής πολιτικής εμπίπτουν στην αρμοδιότητα άλλων πολιτικών, όπως στο παράδειγμα της φορολογικής πολιτικής που αναφέραμε. Σε οποιαδήποτε περίπτωση πάντως, η ίδια η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική, εξαιτίας της ανάγκης εξασφάλισης των αναγκαίων πόρων.

1.3 Τα επίπεδα άσκησης της κοινωνικής πολιτικής

Το σύγχρονο κράτος είναι ο επιτελικός φορέας του σχεδιασμού και της άσκησης της κοινωνικής πολιτικής. Καθορίζει το θεσμικό πλαίσιο και ουσιαστικά το εύρος και το περιεχόμενό της. Επίσης, αποφασίζει για τους πόρους και τους θεσμούς μέσα από τους οποίους αυτά θα υλοποιηθεί μια πολιτική. Στα πλαίσια του εθνικού κράτους δύο είναι τα επίπεδα άσκησης της κοινωνικής πολιτικής: Το **κεντρικό** και το **τοπικό**⁴.

Στο κεντρικό επίπεδο εντάσσονται τα αρμόδια υπουργεία. Στην Ελλάδα αυτά είναι το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης - και αρμόδιοι φορείς δημόσιου χαρακτήρα (π.χ. η κεντρική διοίκηση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης). Κύρια ευθύνη τους είναι ο επιτελικός σχεδιασμός, ο καθορισμός των κατευθυντήριων γραμμών άσκησης της κοινωνικής πολιτικής και ο έλεγχος.

Στο τοπικό επίπεδο η κοινωνική πολιτική ασκείται κυρίως από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), τους Δήμους και τις Περιφέρειες. Σύμφωνα με την έννοια της αυτοδιοίκησης η οποία κατοχυρώνεται και από το Σύνταγμα της Ελλάδος, η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να σχεδιάζει και να αποφασίζει για την κοινωνική πολιτική που ασκεί, στα πλαίσια όμως των όσων ο νόμος ορίζει. Συγχρόνως, είναι σημαντικός φορέας εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής του κεντρικού κράτους (π.χ. πληρωμή επιδομάτων και κοινωνικών βοηθημάτων). Στην χώρα μας οι Δήμοι αναπτύσσουν προγράμματα κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης για ηλικιωμένους – είναι γνωστά τα Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) – προγράμματα για ευπαθείς ομάδες πληθυσμών, για νέους και ανέργους. Κύριος στόχος των προγραμμάτων τους είναι η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, η προαγωγή της κοινωνικής συνοχής

⁴ Για περισσότερα βλέπε, Στασινοπούλου, Ο., (2006), σελ. 16-17

και η ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών για την βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Πολλά προγράμματα που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος και στον πολιτισμό σχετίζονται και με την κοινωνική πολιτική. Στο τοπικό επίπεδο, επίσης, και στα πλαίσια της ανάδειξης μιας τοπικής κοινωνίας των πολιτών, προωθείται η συνεργασία με συλλόγους, εθελοντικές οργανώσεις και πρωτοβουλίες πολιτών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ασκεί μεγάλη επιρροή μέσα από προγράμματα κοινωνικής πολιτικής που υλοποιεί η αυτοδιοίκηση Α΄ και Β΄ βαθμού με την δική της χρηματοδότηση και υποστήριξη.

1.4 Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής

Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τη φύση τους βρίσκονται πιο κοντά στον πολίτη απ' ό,τι η Κεντρική Κυβέρνηση. Αυτό εξ' ορισμού τους καθιστά περισσότερο αρμόδιους, αλλά κυρίως περισσότερο ικανούς να ασκήσουν κοινωνική πολιτική, τουλάχιστον στο επίπεδο της καθημερινότητας.

«Κοινωνική πολιτική ουσιαστική, προσανατολισμένη στις ανάγκες και στα προβλήματα των κατοίκων, αλλά και στις ιδιαιτερότητες και τις προοπτικές του κάθε τόπου»⁵.

Οι Δήμοι και οι κοινότητες αποτελούν τον πρωταρχικό δέκτη των κοινωνικών προβλημάτων, λόγω της άμεσης επαφής τους με τον δημότη. Βρίσκονται κοντά του σχεδόν αμέσως μετά τη γέννηση του, με τους δημοτικούς βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, μέχρι και τα γεράματα του, με τα Κέντρα Απασχόλησης Ηλικιωμένων. Βρίσκονται όμως κυρίως κοντά στα αδύναμα μέλη της κοινωνίας,

⁵ Παπαδόπουλος, Α., (2006), «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση», ομιλία σε Συνέδριο με θέμα «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση», Πνευματικό Κέντρο Δήμου Κορυδαλλού, 19 Μαΐου, ΚΕΔΚΕ – Δήμος Κορυδαλλού, σελ 1.

παρέχοντας οικονομική στήριξη σε οικογένειες σε δύσκολες στιγμές, αλλά και με προγράμματα παροχών, όπως το «Βοήθεια στο Σπίτι», που η επιβίωση του δυστυχώς κινδυνεύει στις μέρες μας λόγω προβλημάτων χρηματοδότησης.

Συνεργάζονται με άλλους οργανισμούς, ώστε να προσφέρουν από κοινωνικό έργο, όπως πχ. με τον Ο.ΚΑ.ΝΑ. για τη δημιουργία Κέντρων Πρόληψης Εξαρτησιογόνων Ουσιών.

Αλλά και στον τομέα της απασχόλησης, σε συνεργασία με τον Ο.Α.Ε.Δ., υλοποιούν προγράμματα που ενημερώνουν και προωθούν την απασχόληση σε τοπικό επίπεδο, εκπαιδεύουν και επιμορφώνουν τους άνεργους δημότες (είτε μέσω των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης, είτε άλλων ειδικών προγραμμάτων για γυναίκες και νέους) και προσφέρουν διασύνδεση με τις τοπικές επιχειρήσεις, βοηθώντας την απορρόφηση των ανέργων από την αγορά εργασίας.

Σημαντική είναι η συνεισφορά των Ο.Τ.Α. και στην ενσωμάτωση στην κοινωνία των Ατόμων με Αναπηρία (Α.Μ.Ε.Α.), με τη δημιουργία ειδικών σχολείων, καθώς και με τις ειδικές σχολές εκπαίδευσης που βοηθούν τους ανθρώπους αυτούς να αναπτύξουν τις ιδιαίτερες δεξιότητές τους. Μάλιστα, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των Ατόμων με Αναπηρία προσφέροντας τους εργασία, στα πλαίσια οργανωμένων προγραμμάτων και σχεδίων, που θα τους εξασφαλίζουν το αυτονόητο δικαίωμα στην εργασία. Κάτι τέτοιο νομίζω ότι προωθείται αυτή την εποχή από την Κυβέρνηση και είναι προς τιμήν της.

Προγράμματα ενσωμάτωσης, εξάλλου, λειτουργούν και για τις μειονότητες, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που οι Ο.Τ.Α. έχουν δείξει το ευαίσθητο τους πρόσωπο απέναντι στους μετανάστες, παρέχοντας κατάλυμα, στήριξη και ιατρική φροντίδα σε ανθρώπους ταλαιπωρημένους, κνηγνημένους.

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω, οι Ο.Τ.Α. αποτελούν σημαντικό παράγοντα ενσωμάτωσης ομάδων που βρίσκονται, λιγότερο ή περισσότερο, στο περιθώριο, διαδραματίζοντας έτσι πρωταρχικό ρόλο στη συνοχή της τοπικής κοινωνίας.

Αξιόλογο έργο επιτελείται και στα Δημοτικά Ιατρεία, όπου υπάρχουν, τα οποία δεν υποκαθιστούν βέβαια το Ε.Σ.Υ., αλλά δρουν συμπληρωματικά και παρέχουν πρωτοβάθμια ιατρική φροντίδα σε επίπεδο διάγνωσης, όπως και στα Κέντρα Ψυχοκοινωνικής Στήριξης, με συμβουλευτική από ειδικούς ψυχολόγους, παιδοψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.

Είναι προφανές ότι το πλεονέκτημα που έχουν οι Ο.Τ.Α. στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής σε σχέση με την Κεντρική Εξουσία, έγκειται στη δυνατότητα τους να προσεγγίσουν τα προβλήματα στην ουσία τους, με πιο ανθρώπινο και πιο αποτελεσματικό τρόπο. Με πιο “εξατομικευμένο” τρόπο, αντιμετωπίζοντας την κάθε περίπτωση χωριστά, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητές της.

Όπως είναι επίσης προφανές και το γεγονός ότι το μέλλον επιβάλλει μια Τοπική Αυτοδιοίκηση ολοένα και πιο δραστήρια στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής. Τα βήματα που έχουν γίνει μέχρι σήμερα είναι πολλά και σημαντικά, τόσο σε επίπεδο Κεντρικής Κυβέρνησης, με την εκχώρηση αρκετών αρμοδιοτήτων στους Ο.Τ.Α., όσο και σε επίπεδο Δήμων και Περιφερειών, που με την υιοθέτηση και την υλοποίηση των διαφόρων προγραμμάτων, μερικά από τα οποία αναφέρθηκαν προηγουμένως, αποδέχτηκαν την πρόκληση αυτή.

Ο δρόμος που οδηγεί στην αναβάθμιση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής είναι μακρύς και περνά μέσα από την αποκέντρωση. Αυτό με την σειρά του συνεπάγεται την δημιουργία πεδίων ευθύνης. Τέτοια πεδία πρέπει να δημιουργηθούν στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με ανθρώπους που έχουν συναίσθηση της ευθύνης τους και του έργου που επιτελούν και με οργανισμούς προσανατολισμένους σε νέες αντιλήψεις.

Τα διοικητικά σχήματα έρχονται στη συνέχεια για να υπηρετήσουν την αποκέντρωση. Βέβαια απαιτούνται άλλα μεγέθη. Η κατεύθυνση είναι λιγότεροι και ισχυρότεροι δήμοι και δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση στο επίπεδο της Περιφέρειας, με τις νομαρχίες να παραμένουν ως εσωτερική υποδιαίρεση. Τα διοικητικά συστήματα στην εποχή μας πρέπει να είναι λιτά και αποτελεσματικά.

Ισχυροί δήμοι σημαίνει εκχώρηση ακόμα περισσότερων αρμοδιοτήτων και δυνατότητα υλοποίησης προγραμμάτων σε μεγαλύτερη έκταση και με μεγαλύτερη επιτυχία, χωρίς βέβαια να χάνεται η αίσθηση της ανθρώπινης, προσωπικής σχέσης που υπάρχει με τον δημότη. Αρκεί βέβαια οι αρμοδιότητες αυτές να συνοδεύονται και από τους απαιτούμενους πόρους για μια τέτοια αναβάθμιση.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω και με βάση το θεσμικό τους πλαίσιο, οι δήμοι μπορούν να αναλάβουν την ίδρυση και λειτουργία κοινωφελών ιδρυμάτων κοινωνικού χαρακτήρα. Οι δήμοι έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα για την κατασκευή και συντήρηση κέντρων νεότητας και παιδικών χαρών, καθώς και την κατασκευή και συντήρηση κάθε δημοτικού έργου που προορίζεται για κοινωφελή σκοπό.

Επίσης με απόφαση του Δ.Σ. μπορούν να παρέχουν σε ειδικές περιπτώσεις έκτακτων και σοβαρών αναγκών, είδη διαβίωσης ή περίθαλψης, στέγη, τροφή, και οικονομική ενίσχυση σε οικονομικά αδύνατους. Τέλος αναλαμβάνουν διοργάνωση ημερίδων και εκδηλώσεων για ενημέρωση, πρόληψη, διοργάνωση πολιτιστικών προγραμμάτων και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και προσανατολισμό. Η κεντρική διοίκηση έχει την επιτελική ευθύνη για τον στρατηγικό σχεδιασμό του σκοπού των κοινωνικών υπηρεσιών (εποπτεύουν - συμμετέχουν).

Συμπερασματικά λοιπόν, η σχέση της τοπικής αυτοδιοίκησης με την κοινωνική πολιτική είναι αναγκαία σε κάθε κοινωνία στις μέρες μας.

Κεφάλαιο 2^ο

Οργανισμοί άσκησης κοινωνικής πολιτικής

Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχει διαμορφωθεί τις τελευταίες δεκαετίες στο πλαίσιο της αποκέντρωσης του κράτους. Ο ρόλος των Δήμων ως προς την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών με «τοπικό» χαρακτήρα αναδείχθηκε ως κεντρικός, προκειμένου να καλύπτονται αποτελεσματικότερα οι ανάγκες των τοπικών κοινωνιών διορθώνοντας τις γνωστές αγκυλώσεις του κράτους. Οι προκλήσεις ήταν πολλές, τα προβλήματα στο σχεδιασμό και την εφαρμογή δεν έλειψαν και τα τελευταία χρόνια το κράτος διαρκώς προβαίνει σε δομικές μεταρρυθμίσεις στην τοπική αυτοδιοίκηση, παλαιότερα με το σχέδιο «Καποδίστριας» και τώρα με τον «Καλλικράτη»⁶.

Η κοινωνική πολιτική μπορεί να εφαρμοστεί σε πολλά επίπεδα από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το κάθε επίπεδο άσκησης εκδηλώνεται και από τον ανάλογο φορέα εφαρμογής της πολιτικής αυτής. Στο κεφάλαιο που ακολουθεί περιγράφονται οι φορείς άσκησης και εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής δια μέσου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

⁶ Για περισσότερα βλέπε, Ν. 3852/2010.

2.1 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)

Πολιτικές για την κοινωνική προστασία των ηλικιωμένων, υπάρχουν σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη. Όλες αυτές οι πολιτικές επιδιώκουν την αποϊδρυματοποίηση της φροντίδας των ηλικιωμένων, αναπτύσσοντας δίκτυα που θα παρέχουν ανοικτή περίθαλψη, επιτρέποντας έτσι στους ηλικιωμένους να παραμείνουν στην κοινότητα, και στα σπίτια τους όσο το δυνατόν πιο πολύ και να κρατηθούν υγιείς μέχρι τα βαθιά γεράματα⁷.

Έτσι λοιπόν, για να ιδρυθεί και να λειτουργήσει ένα ΚΑΠΗ, πρέπει να γίνει σύσταση Οργανισμού Λειτουργίας, Διοίκησης και Διαχείρισης. Με βάση τον Οργανισμό, σκοπός των ΚΑΠΗ είναι:

1. Η πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου.
2. Η διαφώτιση και η συνεργασία του ευρύτερου κοινού και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων.
3. Η έρευνα σχετικών θεμάτων με τους ηλικιωμένους

Οι βασικές υπηρεσίες τις οποίες παρέχει το ΚΑΠΗ είναι:

- (α) η οργανωμένη ψυχαγωγία και επιμόρφωση,
- (β) η παροχή οδηγιών για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη,
- (γ) η προσφορά κοινωνικής εργασίας στους ηλικιωμένους και στο άμεσο περιβάλλον τους,
- (δ) η παροχή υπηρεσιών φυσιοθεραπείας και εργοθεραπείας,
- (ε) η βοήθεια στο σπίτι στις περιπτώσεις αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης,

⁷ Για αναλυτικές πληροφορίες για την λειτουργία των εν λόγω κέντρων βλέπε, Τεπέρογλου Α., Κίλια Ε., Παπακόστα Μ., Τζωρτζωπούλου Μ., (1990).

(στ) η συμμετοχή σε θερινές κατασκηνώσεις

(ζ) εντευκτήριο.

2.2 Προγράμματα Βοήθεια στο Σπίτι (Π.Β.Σ)

Στα πλαίσια λειτουργίας πολλών ΚΑΠΗ, λειτουργεί παράλληλα και το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», το οποίο έχει σαν σκοπό την παραμονή των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρίες στο οικείο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, την διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους, την αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας ή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού, την εξασφάλιση αξιοπρεπούς και υγιούς διαβίωσης και την βελτίωση της ποιότητας ζωής τους⁸.

Οι υπηρεσίες που προσφέρει το πρόγραμμα είναι:

- Ιατρική φροντίδα με επισκέψεις στα σπίτια.
- Νοσηλευτικές υπηρεσίες και φυσικοθεραπεία.
- Κοινωνική Εργασία με άτομα, ομάδες και κοινότητα.
- Κοινωνική Εργασία με οικογένεια.
- Πρακτικές εξυπηρετήσεις όπως: εξόφληση λογαριασμών, ψώνια, συνοδεία σε διάφορες υπηρεσίες, επισκέψεις στο σπίτι, τηλεφωνικές επικοινωνίες ανάλογα με τις ανάγκες του εξυπηρετούμενου, ευκαιρίες για ψυχαγωγία και συμμετοχή στη ζωή.
- Κατ' οίκον καθαριότητα.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα προγράμματα αυτά αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα τόσο λειτουργικά, όσο και θεσμικά που δυσχεραίνουν το έργο τους. Τα προβλήματα αυτά επικεντρώνονται κυρίως στο γεγονός ότι δεν υπάρχει κάποιος ενιαίος φορέας υπεύθυνος για τον σχεδιασμό, την εποπτεία και την χρηματοδότηση

⁸ Ανώνυμος, (2002).

των προγραμμάτων αυτών, αλλά σε όλα αυτά εμπλέκονται ταυτόχρονα τρία διαφορετικά υπουργεία⁹.

2.3 Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας

Σκοπός του προγράμματος, είναι αφενός η παροχή κοινωφελούς και κοινωνικού έργου και παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών σε άτομα που χρήζουν βοήθειας και τα οποία δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν ή και να μετακινηθούν εύκολα αφετέρου η προσφορά εργασίας σε άνεργα άτομα.

Αναλυτικότερα το Πρόγραμμα Κοινωνικής Μέριμνας απευθύνεται:

- Σε μοναχικά ηλικιωμένα άτομα που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν πλήρως, λόγω προσωρινών ή μόνιμων προβλημάτων υγείας.
- Σε άτομα με ειδικές ανάγκες ή οικογένειες που αντιμετωπίζουν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα.
- Σε άτομα που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας λόγω προσωρινών ή μόνιμων παθήσεων.

Η κάθε μονάδα παροχής υπηρεσιών του προγράμματος «Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας» αποτελείται από:

- Μία Κοινωνική Λειτουργό
- Μία Νοσηλεύτρια
- Δύο Οικογενειακούς Βοηθούς

⁹ Για περισσότερα σχετικά με τα προβλήματα που σχετίζονται με τη λειτουργία του προγράμματος, βλέπε, Σηφάκη Α. (2007).

2.4 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η)

Τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων είναι μονάδες ημερήσιας φιλοξενίας ηλικιωμένων που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα, (κινητικές δυσκολίες – άνοια κ.λ.π.), των οποίων το περιβάλλον που τα φροντίζει εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας και αδυνατεί να ανταποκριθεί στη φροντίδα που έχει αναλάβει.

Τα Κ.Η.Φ.Η. απευθύνονται σε ηλικιωμένους αστικών και ημιαστικών περιοχών, μη δυνάμενων να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα (κινητικές δυσκολίες – άνοια κ.λ.π.), των οποίων το περιβάλλον που τα φροντίζει εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας και αδυνατεί να ανταποκριθεί στη φροντίδα που έχει αναλάβει.

Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην παραμονή των ατόμων 3ης και 4ης ηλικίας¹⁰ στο οικείο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, στη διατήρηση της συνοχής της οικογένειας, στην εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με ηλικιωμένο μέλος, στην αποφυγή της ιδρυματικής περίθαλψης και του κοινωνικού αποκλεισμού, στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων αλλά και των άλλων μελών της οικογένειας.

¹⁰ Οι όροι ηλικιωμένος, γήρας, τρίτη ηλικία, παραμένουν ασαφείς και παρόλο που δεν υπάρχει αυστηρώς καθορισμένο βιολογικό όριο, το 65ο έτος θεωρείται συνήθως το μεταίχμιο της μετάβασης στην τρίτη ηλικία. Με βάση τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) το έτη 75-90 αντιστοιχούν στην 4η ηλικία και πάνω από 90 στην 5η ηλικία. Επίσης, ως πραγματικά υπερήλικες (aged) χαρακτηρίζονται οι πάνω των 75 ετών, ενώ ως νεώτεροι υπερήλικες (elderly) οι μεταξύ 65-74 ετών. Για περισσότερα βλέπε Χανιώτης Φ.Ι., (1998).

Το πρόγραμμα διέπεται από τις αναγνωρισμένες ειδικές αρχές, που αναφέρονται στους ηλικιωμένους. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διασφάλιση των παρακάτω δικαιωμάτων:

- Να διαβιούν οι ηλικιωμένοι σε αξιοπρεπείς συνθήκες στο οικείο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον
- Να υποστηρίζονται ώστε να διατηρούν την αυτονομία, την κοινωνική συμμετοχή, την επικοινωνία και την αυτάρκειά τους
- Να απολαμβάνουν υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, που τους εξασφαλίζουν υγεία και ποιοτική διαβίωση.
- Τα Κ.Η.Φ.Η. αναπτύσσονται σε αστικές και ημιαστικές περιοχές. Παρέχουν υπηρεσίες ημερήσιας φιλοξενίας, στις οποίες περιλαμβάνονται:
 - νοσηλευτική φροντίδα
 - φροντίδα για την ικανοποίηση πρακτικών αναγκών διαβίωσης
 - ατομική υγιεινή
 - προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης
 - στο μέτρο του δυνατού, προγράμματα ανάπτυξης λειτουργικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.

2.5 Δημοτικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί

Οι Δημοτικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί εξυπηρετούν μεν τους εργαζόμενους γονείς και οικογένειες που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορα κοινωνικά αίτια, αλλά κυρίως απευθύνονται στα παιδιά. Ως εκ τούτου υπάρχουν για να εξυπηρετούν τις σύγχρονες ανάγκες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας για κοινωνικοποίηση, αγωγή, εκπαίδευση και φροντίδα. Σκοπός των Παιδικών Σταθμών είναι:

1. Να παρέχουν ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα.

2. Να βοηθούν τα παιδιά να αναπτυχθούν ολόπλευρα, σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά.
3. Να εξαλείφουν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις διαφορές που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους.
4. Να εξυπηρετούν τους γονείς και παράλληλα να τους ευαισθητοποιούν πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας.
5. Να βοηθούν τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβαση τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον.
6. Να παρέχουν ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα παιδιά που φιλοξενούν, τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

Ερευνητικό

μέρος

Κεφάλαιο 3^ο

Δήμος Βέροιας

3.1 Γενικά – ο Νομός Ημαθίας

Ο Νομός Ημαθίας είναι νομός της Ελλάδας που βρίσκεται στη Μακεδονία και ανήκει στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Πρωτεύουσα και μεγαλύτερη πόλη του νομού είναι η Βέροια. Συνορεύει στα βόρεια με το Νομό Πέλλας, στα ανατολικά με το Νομό Θεσσαλονίκης, στα νότια με το Νομό Πιερίας και στα δυτικά με το Νομό Κοζάνης. Ο Νομός Ημαθίας ιδρύθηκε με τον Α.Ν. 903/6-2-47. Έχει έκταση 1.700,8 τετρ. χλμ.¹¹

¹¹ Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, «Ανθρώπινο Δυναμικό», ανακτήθηκε από: <http://www.imathia.gr/profile/dioik/people.htm>

Σύμφωνα με τα δεδομένα του 2007, ο συνολικός πραγματικός πληθυσμός του Νομού είναι 144.076 κάτοικοι, με πυκνότητα 84,7 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Παρουσιάζει αύξηση 1% έναντι της απογραφής του 2001.

Η αύξηση σε μεγαλύτερο βαθμό παρατηρείται στο πεδινό τμήμα και κύρια στα αστικά κέντρα, Βέροια - Νάουσα - Αλεξάνδρεια, που συγκεντρώνουν τον μισό πληθυσμό, ενώ στο ορεινό τμήμα παρατηρείται μείωση του πληθυσμού.

Η μετανάστευση, που τις πρώτες δεκαετίες του αιώνα έπληξε την Ημαθία, σήμερα δεν υπάρχει. Αντίθετα υπήρξε αποδέκτης σε κάποιες περιόδους εσωτερικής μετανάστευσης από τους δυτικούς ορεινούς νομούς¹².

3.1.1 Απασχόληση

Το σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού είναι 55.170 άτομα (απογρ.2001). Από το σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 16,4% αφορά νέους κάτω των 25 ετών¹³.

Οι απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα διαθέτουν σχετικά υψηλό επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης στο οποίο μπορεί να στηριχθεί κάθε μορφή ανάπτυξης.

Η απασχόληση στο νομό ήταν προσανατολισμένη στον πρωτογενή τομέα. Οι μεταβολές όμως στις δυνατότητες διάθεσης της αγροτικής παραγωγής καταρχάς, η επιδίωξη της Ε.Ε. για μείωσή της, αλλά κύρια η εκμηχάνισή της ελαχιστοποίησαν τις

¹² Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, «Ανθρώπινο Δυναμικό», ανακτήθηκε από: <http://www.imathia.gr/profile/dioik/people.htm>

¹³ Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, «Απασχόληση – Ανεργία – Κοινωνική Πρόνοια», ανακτήθηκε από: <http://www.imathia.gr/profile/dioik/employment.htm>

θέσεις εργασίας στον τομέα αυτό με αποτέλεσμα να υπάρχει μεγάλος αριθμός ανέργων, κυρίως νέων, προερχόμενων από τον αγροτικό χώρο.

Η σημαντική βιομηχανική παραγωγή, κυρίως στη Νάουσα, τα τελευταία χρόνια έχει μειωθεί ραγδαία, με αποτέλεσμα να προστεθεί επιπλέον μεγάλος αριθμός ανέργων από το χώρο αυτό.

Επισημαίνεται και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις υπάρχει αντίστοιχα διαθέσιμο δυναμικό καταρτισμένο στους τομείς αυτούς.

3.1.2 Ανεργία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2001, οι άνεργοι στο Νομό ανέρχονται σε 5522 από τους οποίους οι 2669 είναι νέοι, κυρίως ηλικίας από 20 έως 29 ετών. Οι εγγεγραμμένοι στον Ο.Α.Ε.Δ. - Κέντρο Προώθησης Απασχόλησης σε ετήσια βάση υπερβαίνουν τους 6.500, ενώ περίπου 5.300 επιδοτούνται σε ετήσια βάση.

3.1.3 Κατάρτιση

Στο νομό, πέρα από τις θεσμοθετημένες μορφές στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή και μετά από αυτήν, δεν υπήρξε εκπαίδευση ή κατάρτιση μέσω προγραμμάτων για την απασχόληση, παρά μόνο περιστασιακή και αποσπασματική και μάλιστα το θεματικό αντικείμενο των ελαχίστων αυτών προγραμμάτων, ως προκαθορισμένο και εκτός των τοπικών αναγκών, δεν παρέχει την δυνατότητα αξιοποίησης της νεοαποκτημένης γνώσης σε θέσεις εργασίας εντός του νομού.

3.1.4 Κοινωνική Πρόνοια

Στον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας καταβάλλονται στο Νομό, ετησίως πολύ μεγάλα ποσά για διάφορες ενισχύσεις, όπως καταβολή επιδομάτων μητρότητας, πολυτέκνων, οικονομικές ενισχύσεις σε κατηγορίες ατόμων με ειδικές ανάγκες, επιδόματα σε απροστάτευτα παιδιά κλπ.¹⁴

Στο Νομό λειτουργούν 18 Παιδικοί Σταθμοί. Αν και υπάρχουν και αρκετοί Δημοτικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, όπως των Δήμων Βέροιας, Νάουσας και Αλεξάνδρειας, παρόλα αυτά οι ανάγκες εξακολουθούν να είναι αρκετές.

Στην Ημαθία λειτουργούν 3 Παιδικές Κατασκηνώσεις. Ακόμη, στο Νομό λειτουργούν 2 Γηροκομεία (Βέροιας και Νάουσας) καθώς και 4 Κ.Α.Π.Η. (2 στη Βέροια και από ένα στους Δήμους Νάουσας και Αλεξάνδρειας).

Ο Νομός συμμετέχει κάθε χρόνο στους εράνους του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού και του Αντικαρκινικού Αγώνα.

Στον τομέα της Δημόσιας Αντίληψης αξίζει να σημειωθεί ότι:

- Όλοι οι οικονομικά αδύναμοι επαχρηγοούνται, ανάλογα με τις ανάγκες τους.
- Δίνονται έκτακτα βοηθήματα σε περιπτώσεις πληγέντων από πυρκαγιές, πλημμύρες κ.ά.
- Καλύπτεται η ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη όλων των ανασφάλιστων του Νομού.
- Εφαρμόζονται προγράμματα πρόνοιας για τους αναξιοπαθούντες πολίτες (μεταγραφές φοιτητών, σίτιση, διαμονή σε φοιτητικές εστίες, μεταθέσεις

¹⁴ Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, «Απασχόληση – Ανεργία – Κοινωνική Πρόνοια», ανακτήθηκε από: <http://www.imathia.gr/profile/dioik/employment.htm>

στρατιωτών-μελών αναξιοπαθόντων οικογενειών, απαλλαγή των αναξιοπαθόντων από τα χρέη προς το Δημόσιο κ.ά.)

- Καταβάλλονται πολύ μεγάλα ποσά με τη μορφή επιδοτήσεων σε ομογενείς-επαναπατριζόμενους.

3.2 Δήμος Βέροιας

Η Βέροια είναι πόλη της Κεντρικής Μακεδονίας και πρωτεύουσα του νομού Ημαθίας. Είναι κτισμένη στους πρόποδες του Βερμίου. Το 2001, βάσει της απογραφής που είχε διεξαχθεί, είχε πληθυσμό 42.794 κατοίκους. Είναι γνωστή για την παραδοσιακή αρχιτεκτονική στις παλαιές γειτονιές της και την ιστορία της. Η απόστασή της από την Αθήνα είναι 520 χλμ. και από τη Θεσσαλονίκη 76 χλμ.

Ο σημερινός δήμος Βέροιας προκύπτει από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Βέροιας, Βεργίνας, Μακεδονίδος, Δοβρά και Αποστόλου Παύλου, σύμφωνα με το πρόγραμμα Καλλικράτης, που εφαρμόστηκε την 1η Ιανουαρίου του 2011¹⁵.

Η ευρύτερη περιοχή της Βέροιας και του Νομού είναι πολύ γόνιμη και υπάρχουν άφθονες πηγές. Χαρακτηριστικό είναι πως μέσα στην πόλη μπορεί κανείς να βρει πάνω από 100 τρεχούμενες βρύσες. Άλλο χαρακτηριστικό της Βέροιας είναι η

¹⁵ Ν. 3852/2010, «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», ΦΕΚ 87/Α/10

πληθώρα των βυζαντινών εκκλησιών που βρίσκονται διάσπαρτες στην πόλη και της έχουν δώσει τον χαρακτηρισμό "η μικρή Ιερουσαλήμ".

Αυτό που θα προσέξει ένας επισκέπτης στη Βέροια είναι το πόσο προσεγμένη πόλη είναι. Η όψη της είναι γραφική και γοητευτική συνδυάζοντας παλιά αρχοντικά και δρόμους με καλντερίμια με σύγχρονα κτίρια και δρόμους. Η αγορά της Βέροιας έχει πεζοδρομηθεί, πολλά αρχοντικά και βυζαντινές εκκλησίες έχουν αναπαλαιωθεί και φωταγωγηθεί δίνοντας μια μαγευτική όψη στην πόλη¹⁶.

Κάστρο Βέροιας

¹⁶ Ανακτήθηκε από: <http://www.veriorama.com/veria.php>

Παλιά Βέροια

3.3 Η ιστορία της Βέροιας

Η αρχαία Βέροια, όπως εξάλλου και η σημερινή, στήριζε την ευμάρειά της στην εύφορη πεδιάδα που απλώνεται γύρω από το οροπέδιό της. Η γεωργία ήταν η κύρια πλουτοπαραγωγική πηγή. Η περιοχή χαρακτηριζόταν από την πληθώρα και την ποικιλία των καλλιεργειών, γεγονός που ίσως ανταναικλάται στην τοποθέτηση από τον Ηρόδοτο των κήπων του βασιλιά Μίδα στις παρειές του Βερμίου. Παράλληλα με τη γεωργία, ιδιαίτερη σημασία είχαν η κτηνοτροφία, η θήρα και η αλιεία. Όσο η πόλη αναπτυσσόταν, αποκτούσαν σταδιακά σπουδαιότητα η βιοτεχνία και το εμπόριο¹⁷.

Ευρισκόμενη δίπλα σε εύφορη πεδιάδα αλλά και σε δάση και βοσκότοπους, η Βέροια είχε κυρίως γεωργοκτηνοτροφική οικονομία, μολονότι παράλληλα ανέπτυξε τη βιοτεχνία και το εμπόριο.

¹⁷ Ανακτήθηκε από: <http://www.veria.gr>

3.3.1 Η ιστορία του θεσμού της ΤΑ στην Βέροια

Στην αρχαιότητα η Βέροια ήταν μια τύποις ανεξάρτητη πόλη, με θεωρητική ανεξαρτησία ως προς την νομοθετική και δικαστική εξουσία, άσχετα με το γεγονός ότι υπαγόταν σε μια ευρύτερη κρατική υπόσταση¹⁸.

Οι οθωμανικές πηγές συνιστούν τη λειτουργία αντιπροσωπευτικών θεσμών χωρίς ωστόσο, να διευκρινίζουν πώς εκλέγονταν ή διορίζονταν οι εκπρόσωποι των χριστιανών, μουσουλμάνων και εβραίων κατοίκων της πόλης και της περιφέρειας. Η εκπροσώπηση εμφανίζεται σε επίπεδο συνοικίας, πόλης, χωριών και καζά αλλά δεν είναι τυποποιημένη. Αντίθετα, το εύρος της φαίνεται να προσαρμόζεται στις απαιτήσεις της κάθε περίπτωσης. Συνήθως, μουσουλμάνοι και χριστιανοί αντιπροσωπεύονται ξεχωριστά στα οθωμανικά έγγραφα οι χριστιανοί κοινοτικοί άρχοντες αναφέρονται συνήθως ως «κοτζαμπάσηδες», ενώ οι εκπρόσωποι των μουσουλμάνων συχνά προέρχονται από την ελίτ των «αγιάν», από τις τάξεις των οποίων αναδεικνυόταν και ο «επίσημος» αγιάν, τον οποίο αναγνώριζε το κράτος. Είναι αμφίβολο, αν ο τίτλος «άρχων» του Κομνηνού Καλοκρατά [βλ. T04.2.0.0] (όπως αναφέρεται σε επιγραφή του 1567) δηλώνει την κατοχή κοινοτικού αξιώματος.

Ασφαλέστερα είναι στοιχεία του 17ου αιώνα, τα οποία φανερώνουν διαμορφωμένους και ενεργούς κοινοτικούς θεσμούς ήδη κατά το α΄ μισό του αιώνα, αλλά συνιστούν ότι αυτοί παγιώνονται και αποκτούν πιο επίσημο χαρακτήρα από τα μέσα του αιώνα και μετά. Τη χριστιανική κοινότητα εμφανίζεται συχνά να την εκπροσωπεί ένας αμειβόμενος για τις υπηρεσίες του «κεχαγιάς». Σε ενθύμηση του 1668 μνημονεύεται η βίαιη αντικατάσταση του Μιχάλη, γιου του Στρατή, που είχε διατελέσει «πρωτόγερος» επί επτά έτη, ενώ υπήρχαν παράλληλα και «προεστώτες» των μαχαλάδων.

Έχει δημοσιευτεί επίσης διάταγμα του διοικητή Θεσσαλονίκης του έτους 1817, με το οποίο επικυρώνεται η εκλογή από τους χριστιανούς της Βέροιας κάποιου

¹⁸ Ανακτήθηκε από: <http://www.veria.gr>

Αντωνάκη ως κοτζάμπαση. Ο Αντωνάκης όφειλε να υπακούει στις διαταγές του βοεβόδα της Βέροιας.

Το αργότερο το 1864-1866 συναντάται η λέξη «δημογεροντία». Ο Γιώργος Χιονίδης έχει δημοσιεύσει τρεις κανονισμούς της ελληνικής κοινότητας της Βέροιας από την ύστερη Τουρκοκρατία.

Σύμφωνα με τον κανονισμό του 1892 υπήρχε η «επαρχιακή δημογεροντία, σωματείον ανεξάρτητον της κοινότητος Βεροίας» αντιπροσωπεύουσα ολόκληρη την επαρχία και όχι μόνο την πόλη.

Το 1901-1903 υπήρξε διχασμός και κρίση στη Βέροια με αντικείμενο, αν ο μητροπολίτης είχε ή όχι δικαίωμα ψήφου στα κοινοτικά σωματεία. Ο κανονισμός του 1903, που δικαίωνε τον μητροπολίτη, προέβλεπε τα εξής όργανα της κοινότητας: δημογεροντία της μητροπόλεως, εικοσαμελή διευθύνουσα επιτροπή και εφορεία των εκπαιδευτηρίων.

Ο τελευταίος έντυπος κανονισμός του 1912 προέβλεπε επιπλέον επιτροπεία επί των μονών και έξι επιτροπείες εκκλησιών.

Η πόλη της Βέροιας είχε μέχρι και το 1916 μουσουλμάνο δήμαρχο.

3.4 Άσκηση Κοινωνικής πολιτικής από τον Δήμο Βέροιας

Παρακάτω περιγράφονται οι φορείς άσκησης και εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής δια μέσου του Δήμου Βέροιας. Η σπουδάστρια και συντάκτρια της παρούσας εργασίας πήρε συνεντεύξεις από τους υπεύθυνους των παρακάτω φορέων με σκοπό να γίνει γνωστός ο αριθμός του προσωπικού και το εκπαιδευτικό τους

υπόβαθρο, ποια προγράμματα υλοποίησαν τα τελευταία χρόνια και με ποιους στόχους και ποια αποτελέσματα, καθώς και ποια είναι τα προβλήματα του κάθε φορέα και οι πιθανές λύσεις τους.

3.4.1 Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας

Η Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας είναι η υπηρεσία της Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας που συμβάλλει στην ενεργοποίηση και εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής με στόχο την προστασία της οικογένειας και του παιδιού, των ηλικιωμένων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των οικονομικά αδυνάτων αλλά και την υπεύθυνη πληροφόρηση, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινότητας¹⁹.

Με στόχο την κάλυψη των ψυχοκοινωνικών αναγκών και την προαγωγή της ψυχικής υγείας των κατοίκων της Ημαθίας, έχει ενεργοποιηθεί η συμβουλευτική υπηρεσία ψυχικής υγείας, στελεχωμένη από:

- Ψυχολόγους
- Κοινωνικούς λειτουργούς

Οι οποίοι αναλαμβάνουν τις εξής αρμοδιότητες:

1. Συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη σε θέματα που σχετίζονται με την προσωπική και κοινωνική ζωή, όπως είναι το άγχος, οι φοβίες, η εμφάνιση ψυχοσωματικών προβλημάτων, οι διαπροσωπικές και οικογενειακές σχέσεις.

¹⁹ «Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας», *Εφημερίδα «Επικαιρότητα»*, Νομού Ημαθίας, αναρτήθηκε στις 18/03/2011

2. Οικογενειακή συμβουλευτική – συμβουλευτική γονέων σχετικά με προβλήματα ενδοοικογενειακά, σχέσεων ζευγαριού ή προβλήματα που αφορούν την ανατροφή και ανάπτυξη των παιδιών.
3. Αντιμετώπιση πολυποίκλων ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και καταστάσεων κρίσης λόγω διάφορων ψυχοπιεστικών συνθηκών, όπως σοβαρές αλλαγές στην καθημερινή ζωή (ασθένεια, τροχαία ατυχήματα, θάνατοι, διαζύγια κ.α.).
4. Ψυχολογική παρέμβαση σε περιπτώσεις δυσκολιών στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και προβλημάτων προσαρμογής, με στόχο την βελτίωση της ψυχοκοινωνικής λειτουργικότητας των ενδιαφερομένων, την προαγωγή της ψυχικής τους υγείας και ποιότητας ζωής, την ένταξη και συμμετοχή τους στην κοινωνική ζωή.
5. Συνεργασία με τις άλλες δομές, τις κοινοτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης, τις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, την τοπική αυτοδιοίκηση και τις πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών.
6. Ευαισθητοποίηση, αγωγή κοινότητας

Οι παρεμβάσεις κατευθύνονται τόσο στα συμπτώματα όσο και στις γενικότερες δυσκολίες, ενώ η προσέγγιση των παραπάνω περιπτώσεων ακολουθεί ένα ευέλικτο σχήμα και απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες.

Στην Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας εργάζονται 21 άτομα. Πιο συγκεκριμένα το προσωπικό απαρτίζεται από:

- Διοικητικό Πανεπιστημιακού επιπέδου (ΑΕΙ)
- Διοικητικό Δ/βάθμιας Εκπαίδευσης
- Ψυχολόγους (2)
- Κοινωνικούς Λειτουργούς (2)
- Επόπτες Δημόσιας Υγείας

- Επισκέπτες-τριες Υγείας
- Νοσοκόμες (ΤΕΙ, Δ/βάμιας Εκπαίδευσης)
- Οδηγούς (Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης)

Όσον αφορά τα πρόσφατα προγράμματα που υλοποιήθηκαν, αυτά ήταν²⁰:

- Πρόγραμμα για την καταπολέμηση κουνουπιών (ιός του Δυτικού Νείλου). Έγινε συστηματική δουλειά φέτος με αποτέλεσμα να υπάρξουν λιγότερα θύματα.
- Εμβολιασμοί σε ανασφάλιστους και απόρους.
- Κοινωνικές έρευνες για ευπαθείς ομάδες (Θετικά τα αποτελέσματα από τους εμβολιασμούς).

Το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η υπηρεσία, είναι η έλλειψη προσωπικού. Με περισσότερο προσωπικό και λιγότερη γραφειοκρατία (πολλοί εμπλεκόμενοι φορείς και πολυνομοθεσία) θα μπορούσαν να επιλυθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

²⁰ Συνέντευξη με την Διευθύντρια της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας κ. **Σοφία Καστανίδου – Λένου**, στις 21/11/2011.

3.4.2 Κοινωφελής Επιχείρηση Πολλαπλής Ανάπτυξης Βέροιας (ΚΕΠΑΒ)

Κ Ο Ι Ν Ω Φ Ε Λ Η Σ
Ε Π Ι Χ Ε Ι Ρ Η Σ Η
Π Ο Λ Λ Α Π Λ Η Σ
Α Ν Α Π Τ Υ Ξ Η Σ
Β Ε Ρ Ο Ι Α Σ

Η Κοινωφελής Επιχείρηση Πολλαπλής Ανάπτυξης Βέροιας (ΚΕΠΑΒ) λειτουργεί και δραστηριοποιείται από το 1989. Αποτελεί τον μεγαλύτερο πολιτιστικό επιμορφωτικό οργανισμό του Ν. Ημαθίας. Στα τμήματα φοιτούν ετησίως περίπου 1400 μαθητές. Διοργανώνει σε όλη τη διάρκεια του έτους, εκδηλώσεις μουσικές, εικαστικές, λογοτεχνικές, θεατρικές και προγράμματα παρέμβασης στα σχολεία της περιοχής. Προβάλλει και ενισχύει την παραγωγή του τοπικού πολιτιστικού προϊόντος προσπαθώντας να δημιουργήσει ενεργούς πολίτες²¹.

Δραστηριοποιείται και στην υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής, (Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης, Βοήθεια στο σπίτι, Κοινωνική Μέριμνα, Μονογονεϊκές οικογένειες, Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων)²². Υλοποιεί

²¹ Ανακτήθηκε από: http://www.veriorama.com/special_info_details.php?company=1534

²² Συνέντευξη με τον κ. Δημήτρη Ταρατσιόδη, υπεύθυνο της Κοινωφελούς Επιχείρησης Πολλαπλής Ανάπτυξης Βέροιας (ΚΕΠΑΒ) στις 21/11/2011.

ένα σημαντικό αριθμό αναπτυξιακών προγραμμάτων της ΕΕ σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και άλλους κεντρικούς Φορείς.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η παρέμβαση της Δημοτικής Επιχείρησης στο χώρο της νεολαίας με τη λειτουργία, από το 1994, του Συμβουλευτικού Κέντρου το οποίο εντάχθηκε στο Δίκτυο Συμβουλευτικών Κέντρων της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς. Σήμερα λειτουργεί στο χώρο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης, Κέντρο Πληροφόρησης Νέων. Αξιόλογη είναι η παρουσία της και στο χώρο των εκδόσεων. Το 1997 κυκλοφόρησε η πρώτη παραγωγή σε κασέτα της Βυζαντινής Χορωδίας της ΔΕΠ «Στιγμές και Πρόσωπα του Πάθους» ενώ το 2000 με πρωτοβουλία του Συμβουλευτικού Κέντρου για Γονείς Εφήβους Νέους κυκλοφόρησε η πρώτη παραγωγή CD που έχει στόχο την ανάδειξη της καλλιτεχνικής δημιουργίας των νέων της πόλης.

Στην Κοινωφελή Επιχείρηση Πολλαπλής Ανάπτυξης Βέροιας εργάζονται 20 άτομα αορίστου χρόνου. Πιο συγκεκριμένα το προσωπικό απαρτίζεται από:

- 3 άτομα Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης
- 2 άτομα Τεχνολογικής εκπαίδευσης
- Οι υπόλοιποι είναι Δ/βάμιας Εκπαίδευσης και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (καθηγητές χορού, ζωγραφικής κ.λ.π.)

Όσον αφορά τα πρόσφατα προγράμματα που υλοποιήθηκαν, αυτά ήταν:

- Θεατρικές, εικαστικές, μουσικές κ.λ.π εκδηλώσεις (χορός, μοντελισμός, ζωγραφική) με σκοπό την ψυχαγωγία, την ενημέρωση αλλά κυρίως την εκπαίδευση.

Έως τώρα υπάρχει αρκετό ενδιαφέρον από τους πολίτες. Βέβαια το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η κοινωφελής επιχείρηση είναι η έλλειψη κονδυλίων.

3.4.3 Κ.Α.Π.Η. Δήμου Βέροιας

Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι η εφαρμογή προγράμματος εξωϊδρυματικής προστασίας υπερηλίκων και η παροχή ιατροκοινωνικής προστασίας στα ηλικιωμένα άτομα της περιοχής του Δήμου Βέροιας ώστε αυτά να παραμένουν στην οικογένεια και στην κοινότητα.

Στους στόχους του ΚΑΠΗ όπως αυτοί εκφράζονται και στον οργανισμό λειτουργίας διοίκησης και διαχείρισής τους αναφέρονται:

1. Η πρόληψη των βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων που θα τους βοηθήσει να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου
2. Η διαφώτιση και συνεργασία του ευρύτερου κοινού και των ειδικών φορέων, σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων
3. Η έρευνα που είναι σχετική με θέματα που αφορούν την Τρίτη ηλικία.

Οι υπηρεσίες που προσφέρονται είναι:

1. η οργανωμένη ψυχαγωγία και η επιμόρφωση (εκδρομές, διαλέξεις).
2. η φροντίδα και η παροχή οδηγιών για την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη.
3. η κοινωνική εργασία, που προσφέρεται όχι μόνο στους ίδιους αλλά και στο

περιβάλλον τους.

4. η φυσικοθεραπεία.
5. η εργοθεραπεία.
6. η βοήθεια στο σπίτι για αυτούς που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν.
7. η συμμετοχή σε προγράμματα θερινών κατασκηνώσεων.
8. εντευκτήριο στο οποίο προσφέρονται ροφήματα και είναι χώρος που τα μέλη βρίσκουν συντροφιά και απασχόληση.

Από τα 5 ΚΑΠΗ που λειτουργούν στον Δήμο Βέροιας το προσωπικό είναι μόνο 10 άτομα. Αυτά είναι Υποχρεωτικής εκπαίδευσης (καθαρίστριες) και Τεχνολογικής εκπαίδευσης²³.

Τα προγράμματα που υλοποίησαν πρόσφατα τα ΚΑΠΗ είναι:

1) Προγράμματα ψυχαγωγικά

- Αποστολές σε λουτρά (λουτροθεραπεία)
- Εκδρομές μονοήμερες
- Θαλασσινά μπάνια
- Κατασκηνώση
- Συνεστιάσεις (χοροί)

2) Προγράμματα ενημερωτικά

- Σε θέματα υγείας

3) Προγράμματα εργοθεραπείας

Αυτά τα προγράμματα ήταν αρκετά ενθαρρυντικά για τους ηλικιωμένους. Παρόλα αυτά, υπάρχει έλλειψη προσωπικού. Έχει ζητηθεί κατά καιρούς προσωπικό από τα ΚΑΠΗ, αλλά χωρίς κανένα αποτέλεσμα (αρνητική απάντηση από τον Δήμο).

²³ Συνέντευξη με την νοσηλεύτρια ΚΑΠΗ Δήμου Βέροιας, κ. Βενετία Μοσχοπούλου στις 21/11/2011.

3.4.4 Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης, Αθλητισμού, Παιδείας και Προσχολικής Αγωγής Δήμου Βέροιας

Πλέον, με την εφαρμογή του «Καλλικράτη», έχει γίνει συγχώνευση 19 Νομικών Προσώπων του Δήμου Βέροιας και έχει συσταθεί ένα νέο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία: «Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης, Αθλητισμού, Παιδείας και Προσχολικής Αγωγής Δήμου Βέροιας»²⁴.

Στην λειτουργία αυτού του φορέα, εντάσσονται και οι Δημοτικοί παιδικό και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, καθώς και το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι».

Όσον αφορά τους Δημοτικούς Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, δικαίωμα εγγραφής έχουν τα παιδιά που είναι σωματικά, πνευματικά και ψυχικά υγιή καθώς και αρτιμελή, απαγορευμένης απολύτως της εγγραφής παιδιών που πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα. Παιδιά που πάσχουν από σωματικές, πνευματικές ή ψυχικές παθήσεις ή δεν είναι αρτιμελή, εγγράφονται στους Σταθμούς, εφόσον υπάρχει πιστοποίηση του Παιδιάτρου του Νομικού Προσώπου ή ειδικού ιατρού Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος ή Ασφαλιστικού Οργανισμού ότι τούτο είναι ωφέλιμο για το παιδί και ότι δεν υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας ιδιαίτερων προβλημάτων στη λειτουργία του Σταθμού.

Τα εγγραφόμενα στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς παιδιά προέρχονται κατά κύριο λόγο από την περιοχή του Δήμου Βέροιας χωρίς να αποκλείεται και η περίπτωση εγγραφής παιδιού που διαμένει σε όμορη περιοχή και η εγγραφή είναι εφικτή λόγω της ύπαρξης κενής θέσης ή με την εγγραφή εξυπηρετείται ιδιαίτερα οξυμένη κοινωνική ανάγκη των γονέων, η οποία αιτιολογείται ειδικά στη σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

²⁴ Συνέντευξη με την κ. **Αθανασία Γιαμουστάρη**, υπεύθυνη του Κέντρου Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης, Αθλητισμού, Παιδείας και Προσχολικής Αγωγής Δήμου Βέροιας στις 21/11/2011.

Κατά την εγγραφή επιλέγονται τα παιδιά εργαζόμενων γονέων και τα παιδιά οικονομικά αδυνάτων οικογενειών, προτιμώμενων εκείνων που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορα κοινωνικά αίτια (όπως πχ παιδιά ορφανά από δύο ή ένα γονέα, παιδιά άγαμων γονέων, διαζευγμένων ή σε διάσταση γονέων, παιδιά που προέρχονται από γονείς, με σωματική ή πνευματική αναπηρία, πολύτεκνων οικογενειών κλπ).

Συνολικά στην Βέροια λειτουργούν 4 Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί και 3 Δημοτικοί Βρεφονηπιακοί Παιδικοί Σταθμοί.

Όσον αφορά το Πρόγραμμα «Φροντίδα στο Σπίτι» είναι μια παροχή του Δήμου Βέροιας όπου απευθύνεται στους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας οι οποίοι χρήζουν συνεχής και αδιάλειπτης προσοχής και παρακολούθησης. Η υπηρεσία αυτή υλοποιείται με την χρήση μιας ηλεκτρονικής συσκευής που έχει την δυνατότητα να εκπέμπει σήματα έκτακτης ανάγκης, για την ειδοποίηση του υπεύθυνου φροντίδας του εκάστοτε ηλικιωμένου που τελεί υπό παρακολούθηση. Παρακάτω, μπορείτε να δείτε σχηματικά τον τρόπο λειτουργίας της συσκευής και κατόπιν λειτουργίας της υπηρεσίας "Φροντίδας στο Σπίτι"²⁵.

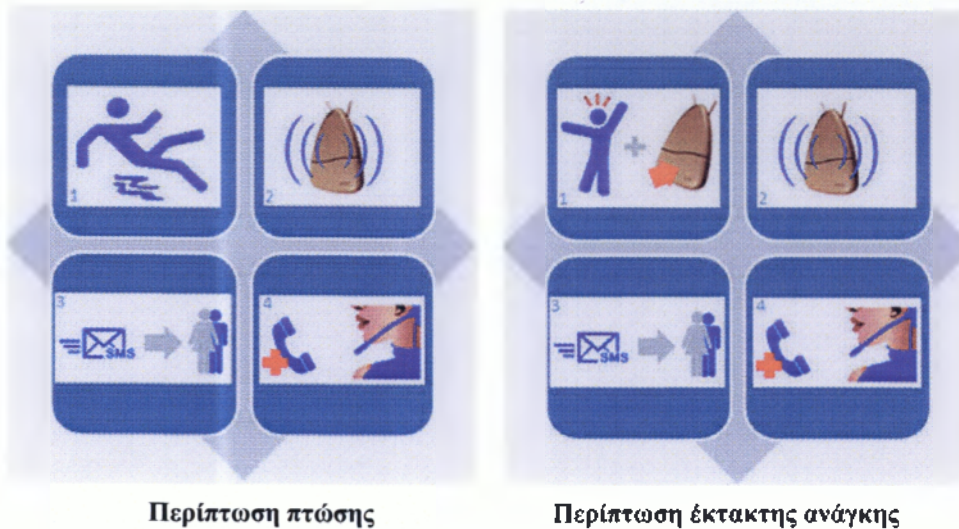
Η συσκευή απομακρυσμένης παρακολούθησης είναι μια συμπαγής, εξαιρετικά φιλική στο χρήστη συσκευή, η οποία έχει την δυνατότητα ανίχνευσης κραδασμών που προκαλούνται από πτώση της. Η συσκευή, εξοπλισμένη με ασύρματη τεχνολογία Bluetooth, έχει την δυνατότητα να στέλνει αυτόματα ένα μήνυμα τύπου sms στον Πάροχο Φροντίδας μέσω του κινητού τηλεφώνου του ασθενή.

Μετά την ειδοποίηση sms μηνύματος, η βοήθεια προς τον ασθενή θα φτάσει το συντομότερο δυνατόν, εφόσον η ειδοποίηση φτάσει στο κινητό τηλέφωνο του Πάρoχου Φροντίδας. Σε ειδικές περιπτώσεις, ο ασθενής μπορεί να χρησιμοποιήσει το

²⁵ Έξυπνος οικισμός κέντρου Βέροιας, Κοινωνική φροντίδα, <http://health.veria.gr/web/guest/fss>

μπουτόν πανικού ώστε να σταλεί ειδοποίηση συναγερμού στον Πάροχο Φροντίδας, που έχει υπό την εποπτεία του τον συγκεκριμένο ασθενή.

Η λειτουργία της συσκευής με εικόνες

Για το νέο αυτό Νομικό Πρόσωπο, δεν γνωρίζουμε ακόμα τον αριθμό του προσωπικού γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία ψήφισης. Το Διοικητικό και Οικονομικό Τμήμα εποπτεύει όλους τους φορείς που συγχωνεύθηκαν και όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Σκοπός αυτού του Νομικού Προσώπου είναι:

1) στον τομέα Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης:

- η πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων αλλά και κάθε άλλης κατηγορίας ευπαθών κοινωνικών ομάδων (ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ) ώστε τα άτομα των ομάδων αυτών, να παραμείνουν ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου. Στην περίπτωση που δεν είναι ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου, να υποστηριχθούν ώστε να επανενταχθούν σε αυτό.
- η καθημερινή φύλαξη, φροντίδα, ημερήσια διατροφή, προσχολική αγωγή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία, η πολύπλευρη νοητική, συναισθηματική, κοινωνική και ψυχοσωματική ανάπτυξη νηπίων και παιδιών προσχολικής

ηλικίας, η προπαρασκευή τους για τη φυσική μετάβαση από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον κλπ εργαζόμενων γονέων και ακολούθως οικονομικά αδύνατων οικογενειών προτιμημένων εκείνων που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορες κοινωνικές αιτίες.

2) στον τομέα της Παιδείας:

- η προώθηση θεμάτων και δραστηριοτήτων που ανήκουν στον τομέα της παιδείας.

3) Στον τομέα του Αθλητισμού:

- Η δημιουργία, συντήρηση και λειτουργία αθλητικών κέντρων, γυμναστηρίων, σταδίων, γηπέδων και γενικότερα αθλητικών χώρων που θα καλύπτουν τις ανάγκες άθλησης στην περιφέρεια του Δήμου
- Η προώθηση του αθλητικού πνεύματος
- Η ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού στο Δήμο Βέροιας, με τη δημιουργία ευκαιριών άθλησης για το σύνολο των κατοίκων.
- Η διοργάνωση δράσεων και εκδηλώσεων όπως αθλητικές συναντήσεις, ημερίδες, συνέδρια ώστε να προωθηθεί ο αθλητισμός και η αθλητική ιδέα.

Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου διοικείται από 11μελές Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του οποίου μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από:

- Επτά (7) αιρετούς εκπροσώπους του Δήμου, εκ των οποίων 2 τουλάχιστον ορίζονται από τη μειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου.
- Έναν εκπρόσωπο της Δημοτικής Κοινότητας Βέροιας.
- Τρεις (3) δημότες- κατοίκους, οι οποίοι κατέχουν ανάλογη επαγγελματική εμπειρία και τις απαραίτητες γνώσεις που συνάδουν με το σκοπό του νομικού προσώπου του δημοσίου δικαίου.
- Έναν (1) εκπρόσωπο των εργαζομένων, εφόσον η επιχείρηση απασχολεί περισσότερους από δέκα (10) εργαζόμενους και ο οποίος υποδεικνύεται από

τη Γενική Συνέλευση των εργαζομένων. Στην περίπτωση αυτή ο εκπρόσωπος των εργαζομένων καταλαμβάνει τη θέση ενός (1) δημότη.

Το σημαντικότερο πρόβλημα του φορέα είναι η έλλειψη προσωπικού, κυρίως Διοικητικού. Η αύξηση θέσεων εργασίας θα έδινε λύσεις.

Κεφάλαιο 4^ο

Η έρευνα για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής στο Δήμο Βέροιας

4.1 Εργαλεία – Μέθοδος

Η έρευνα αυτή πραγματοποιείται στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας με θέμα την κοινωνική πολιτική που ασκεί ο Δήμος Βέροιας. Σκοπός της έρευνας είναι να αποτυπωθεί η άποψη των κατοίκων του Δήμου Βέροιας αναφορικά με τις υπηρεσίες κοινωνικής πολιτικής που προσφέρει ο δήμος τους.

Η μεθοδολογία έρευνας που επιλέχτηκε είναι η συλλογή πρωτογενών πληροφοριών με την χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από δέκα ερωτήσεις κλειστού τύπου. Οι τρεις πρώτες αφορούν δημογραφικά στοιχεία ενώ οι υπόλοιπες επτά αφορούν τους φορείς που ασκούν την κοινωνική πολιτική του δήμου Βέροιας.

Ο πληθυσμός της έρευνας είναι οι κάτοικοι του Δήμου Βέροιας. Το δείγμα ανέρχεται σε εκατό κατοίκους οι οποίοι επιλέχθηκαν με βάση μια απλή τυχαία στρωματοποιημένη δειγματοληψία. Τα στρώματα (ομάδες) του δείγματος θα είναι ηλικιωμένοι, γονείς και ευπαθείς ομάδες που κάνουν χρήση των κοινωνικών υπηρεσιών.

4.2 Αποτελέσματα έρευνας

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε με σκοπό να αποτυπωθεί η άποψη των κατοίκων του Δήμου Βέροιας αναφορικά με τις υπηρεσίες κοινωνικής πολιτικής που προσφέρει ο δήμος τους.

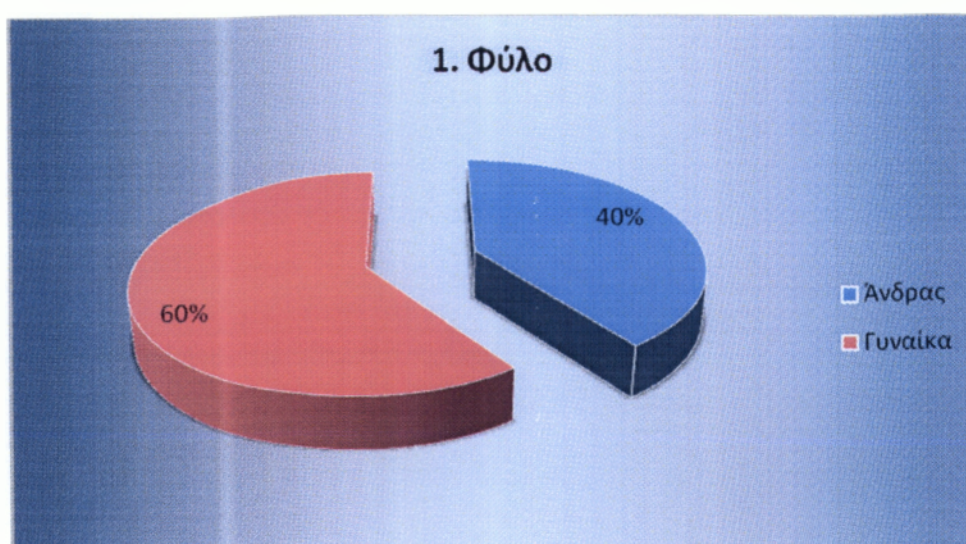
4.2.1 Φύλο

Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για το φύλο του δείγματος που έλαβε μέρος στην έρευνα.

Πίνακας 4.1 Φύλο

1. Φύλο		
Άνδρας	40	40%
Γυναίκα	60	60%
Σύνολο	100	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 4.1 Φύλο

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.1, πάνω από τους μισούς κατοίκους (60%) που έλαβαν μέρος στην έρευνα, είναι γυναίκες.

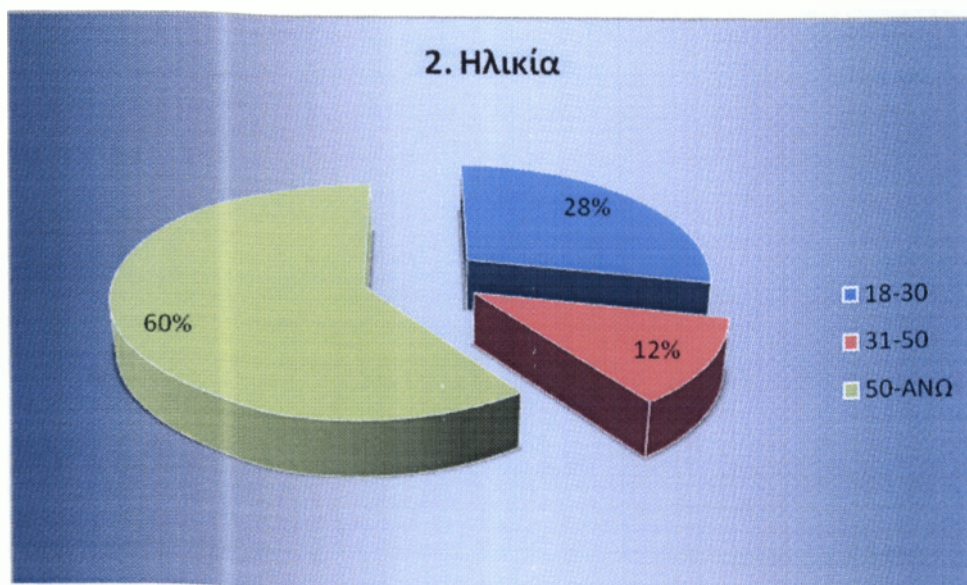
4.2.2 Ηλικία

Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για την ηλικία του δείγματος που έλαβε μέρος στην έρευνα.

Πίνακας 4.2 Ηλικία

2. Ηλικία		
18-30	28	28%
31-50	12	12%
50-ΑΝΩ	60	60%
Σύνολο	100	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 4.2 Ηλικία

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.2, το μεγαλύτερο ποσοστό (60%) των κατοίκων που έλαβε μέρος στην έρευνα, είναι 50 ετών και άνω. Το 28% είναι από 18 μέχρι 30 ετών και το υπόλοιπο 12% είναι μεταξύ 31 και 50 ετών.

4.2.3 Μορφωτικό επίπεδο

Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για το μορφωτικό επίπεδο του δείγματος που έλαβε μέρος στην έρευνα.

Πίνακας 4.3 Μορφωτικό επίπεδο

3. Μορφωτικό επίπεδο		
Υποχρεωτική εκπαίδευση	64	64%
Απόφοιτος Λυκείου	28	28%
Απόφοιτος ΑΕΙ –ΤΕΙ	8	8%
Κάτοχος Μεταπτυχιακού –Διδακτορικού	0	0%
Σύνολο	100	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 4.3 Μορφωτικό επίπεδο

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.3, οι περισσότεροι κάτοικοι του Δήμου Βέροιας (64%), έχουν λάβει την υποχρεωτική εκπαίδευση. Το ποσοστό αυτό είναι απόλυτα λογικό καθώς το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος είναι από 50 ετών και άνω. Το 28% του δείγματος είναι απόφοιτοι Λυκείου και το υπόλοιπο 8% είναι απόφοιτοι ΑΕΙ - ΤΕΙ.

4.2.4 Προγράμματα κοινωνικής πολιτικής

Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής στα οποία δραστηριοποιείται ο Δήμος Βέροιας, που γνωρίζουν οι κάτοικοι που έλαβαν μέρος στην έρευνα.

Πίνακας 4.4 Προγράμματα κοινωνικής πολιτικής

4. Ποιο από τα παρακάτω προγράμματα κοινωνικής πολιτικής, στα οποία δραστηριοποιείται ο Δήμος Βέροιας, γνωρίζετε;		
Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης	2	2%
Βοήθεια στο Σπίτι	36	36%
Κοινωνική Μέριμνα	13	13%
Μονογονεϊκές Οικογένειες	11	11%
ΚΗΦΗ - ΚΑΠΗ	39	39%
Δεν γνωρίζω	0	0%
Σύνολο	100	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 4.4 Προγράμματα κοινωνικής πολιτικής

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.4 σχετικά με τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής που ασκούνται από τον Δήμο Βέροιας, ένα μεγάλο μέρος του δείγματος γνωρίζει τα ΚΗΦΗ – ΚΑΠΗ (39%) και το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» (36%). Το 13% των κατοίκων γνωρίζει την κοινωνική μέριμνα, το 11% γνωρίζει τα προγράμματα για τις μονογονεϊκές οικογένειες και μόλις το 2% γνωρίζει τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης.

Με μεγάλη έκπληξη διαπιστώνουμε ότι όλοι όσοι ερωτήθηκαν γνωρίζουν τουλάχιστον ένα πρόγραμμα κοινωνικής πολιτικής. Επιπλέον συμπεραίνουμε ότι τα πιο δημοφιλή προγράμματα είναι τα ΚΗΦΗ – ΚΑΠΗ και το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι», κάτι που είναι απόλυτα λογικό καθώς εξυπηρετούν τους περισσότερους κατοίκους που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες, όχι μόνο στον Δήμο Βέροιας αλλά και σε όλη την Ελλάδα.

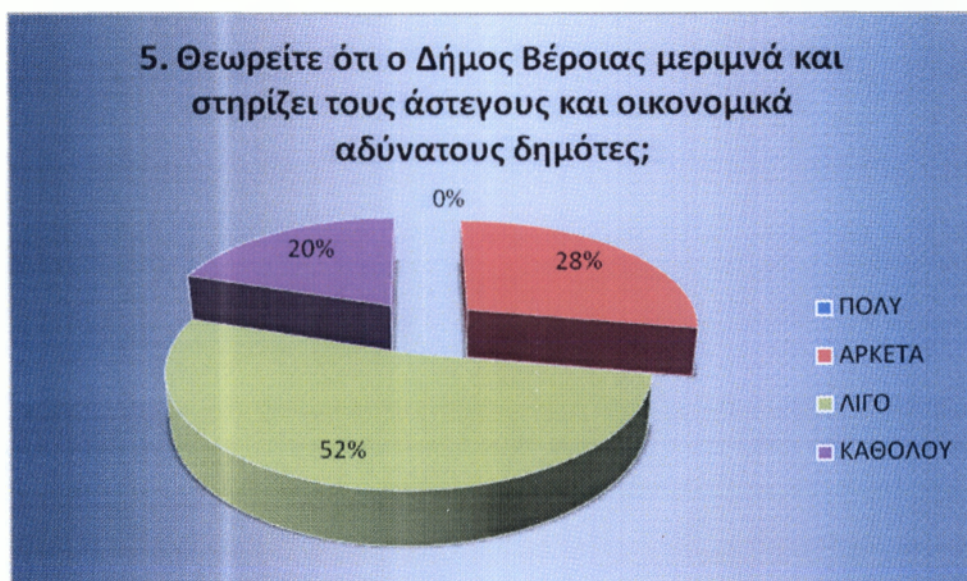
4.2.5 Μέριμνα και στήριξη των άστεγων και οικονομικά αδυνάτων δημοτών

Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για την γνώμη των κατοίκων σχετικά με το αν ο Δήμος Βέροιας μεριμνά και στηρίζει τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες.

Πίνακας 4.5 Μέριμνα και στήριξη των άστεγων και οικονομικά αδυνάτων δημοτών

5. Θεωρείτε ότι ο Δήμος Βέροιας μεριμνά και στηρίζει τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες;		
ΠΟΛΥ	0	0%
ΑΡΚΕΤΑ	28	28%
ΛΙΓΟ	52	52%
ΚΑΘΟΛΟΥ	20	20%
Σύνολο	100	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 4.5 Μέριμνα και στήριξη των άστεγων και οικονομικά αδυνάτων δημοτών

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.5, και την γνώμη του δείγματος για το αν ο Δήμος Βέροιας μεριμνά και στηρίζει τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες, περίπου οι μισοί (52%) θεωρούν ότι τους μεριμνά και τους στηρίζει λίγο. Το 28% του δείγματος πιστεύει ότι τους μεριμνά και τους στηρίζει αρκετά, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό που φτάνει το 20% θεωρεί ότι οι άστεγοι και οι οικονομικά αδύνατοι δημότες δεν υποστηρίζονται καθόλου από τον Δήμο Βέροιας.

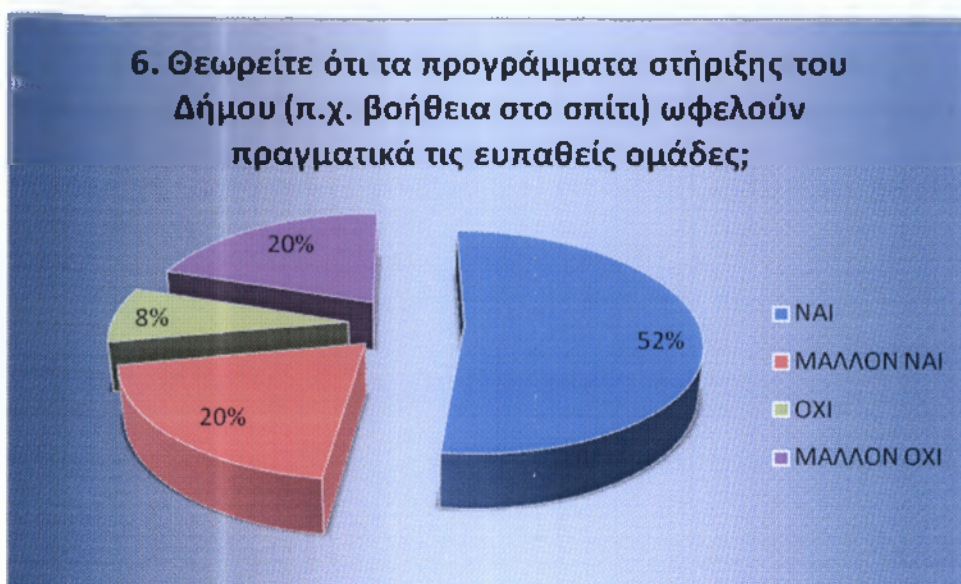
4.2.6 Όφελος των ευπαθών ομάδων από τα προγράμματα στήριξης του Δήμου

Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για την γνώμη των κατοίκων που έλαβαν μέρος στην έρευνα σχετικά με το αν τα προγράμματα στήριξης του Δήμου (π.χ. βοήθεια στο σπίτι) ωφελούν πραγματικά τις ευπαθείς ομάδες.

Πίνακας 4.6 Όφελος των ευπαθών ομάδων από τα προγράμματα στήριξης του Δήμου

6. Θεωρείτε ότι τα προγράμματα στήριξης του Δήμου (π.χ. βοήθεια στο σπίτι) ωφελούν πραγματικά τις ευπαθείς ομάδες;		
ΝΑΙ	52	52%
ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ	20	20%
ΟΧΙ	8	8%
ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ	20	20%
Σύνολο	100	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 4.6 Όφελος των ευπαθών ομάδων από τα προγράμματα στήριξης του Δήμου

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.6, και την γνώμη του δείγματος για το αν τα προγράμματα στήριξης του Δήμου (π.χ. βοήθεια στο σπίτι) ωφελούν πραγματικά τις ευπαθείς ομάδες, πάνω από τους μισούς δημότες (52%) απάντησαν θετικά. Ένα 20% του δείγματος δεν είναι πολύ σίγουρο και θεωρεί ότι μάλλον ωφελούνται από τα προγράμματα, το 8% πιστεύει ότι οι ευπαθείς ομάδες δεν ωφελούνται και το υπόλοιπο 20% θεωρεί ότι μάλλον δεν έχουν κάποιο όφελος από αυτά τα προγράμματα.

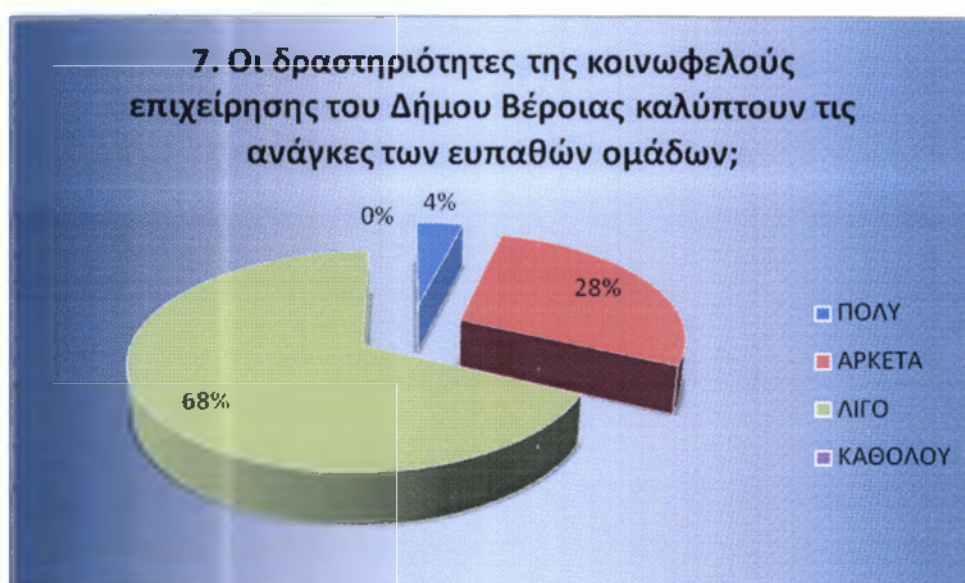
4.2.7 Κάλυψη αναγκών των ευπαθών ομάδων από την κοινωφελή επιχείρηση

Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για το αν οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του Δήμου Βέροιας καλύπτουν τις ανάγκες των ευπαθών ομάδων.

Πίνακας 4.7 Κάλυψη αναγκών των ευπαθών ομάδων από την κοινωνική επιχείρηση

7. Οι δραστηριότητες της κοινωνικής επιχείρησης του Δήμου Βέροιας καλύπτουν τις ανάγκες των ευπαθών ομάδων;		
ΠΟΛΥ	4	4%
ΑΡΚΕΤΑ	28	28%
ΛΙΓΟ	68	68%
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0%
Σύνολο	100	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 4.7 Κάλυψη αναγκών των ευπαθών ομάδων από την κοινωνική επιχείρηση

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.7 και την άποψη του δείγματος για το αν οι δραστηριότητες της κοινωνικής επιχείρησης του Δήμου Βέροιας καλύπτουν τις ανάγκες των ευπαθών ομάδων, με έκπληξη διαπιστώνουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων που φτάνει το 68%, θεωρεί ότι οι ανάγκες τους καλύπτονται λίγο. Υπάρχει όμως και ένα 28% που θεωρεί ότι καλύπτονται αρκετά και ένα 4% που πιστεύει ότι η κοινωνική επιχείρηση καλύπτει πολύ τις ανάγκες των ευπαθών ομάδων.

4.2.8 Σκοπός ΚΑΠΗ

Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για το αν τα ΚΑΠΗ καταφέρνουν να κρατήσουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία.

Πίνακας 4.8 Σκοπός ΚΑΠΗ

8. Τα ΚΑΠΗ, έχουν σκοπό να κρατήσουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία. Το καταφέρνουν αυτό;		
ΝΑΙ	80	80%
ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ	16	16%
ΟΧΙ	0	0%
ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ	4	4%
Σύνολο	100	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 4.8 Σκοπός ΚΑΠΗ

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.8, ένα πολύ σημαντικό ποσοστό των κατοίκων του Δήμου Βέροιας που φτάνει το 80%, θεωρεί ότι τα ΚΑΠΗ καταφέρνουν να

κρατήσουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία. Το 16% του δείγματος δεν είναι πολύ σίγουρο και θεωρεί ότι μάλλον τα ΚΑΠΗ πετυχαίνουν τον στόχο τους και το υπόλοιπο 4% πιστεύει ότι μάλλον δεν καταφέρνουν να κρατήσουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία.

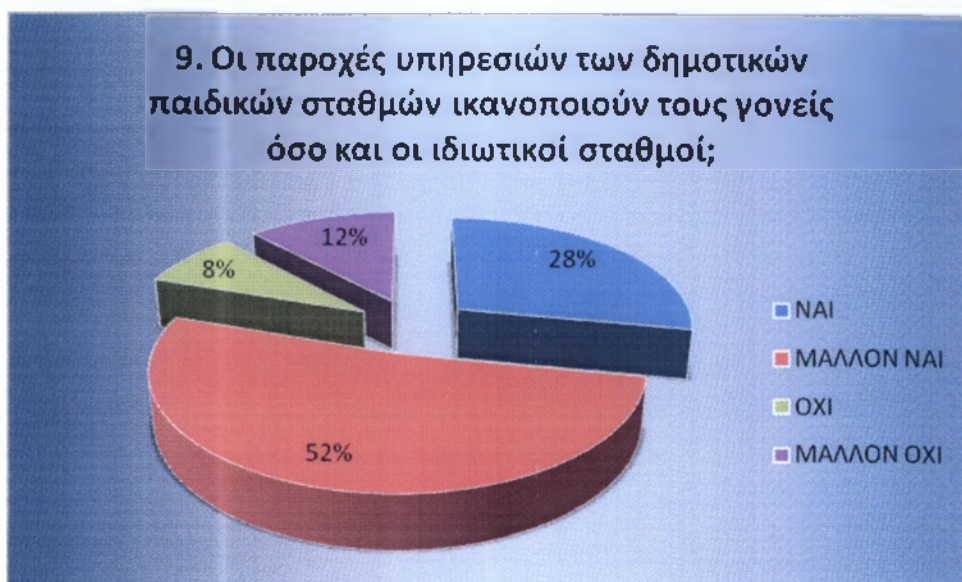
4.2.9 Παροχές υπηρεσιών των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών

Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για την ικανοποίηση των γονέων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των δημοτικών παιδικών σταθμών, σε σύγκριση με τους ιδιωτικούς.

Πίνακας 4.9 Παροχές υπηρεσιών των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών

9. Οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί;		
ΝΑΙ	28	28%
ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ	52	52%
ΟΧΙ	8	8%
ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ	12	12%
Σύνολο	100	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 4.9 Παροχές υπηρεσιών των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.9, το 52% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι οι γονείς είναι μάλλον ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των δημοτικών παιδικών σταθμών σε σχέση με τους ιδιωτικούς. Το 28% θεωρεί ότι είναι ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες που παρέχονται, το 12% του δείγματος που δεν είναι τόσο σίγουρο, δηλώνει ότι μάλλον δεν είναι ικανοποιημένοι και το υπόλοιπο 8% θεωρεί ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες των δημοτικών παιδικών σταθμών δεν ικανοποιούν τους γονείς σε σύγκριση με τις υπηρεσίες των ιδιωτικών σταθμών.

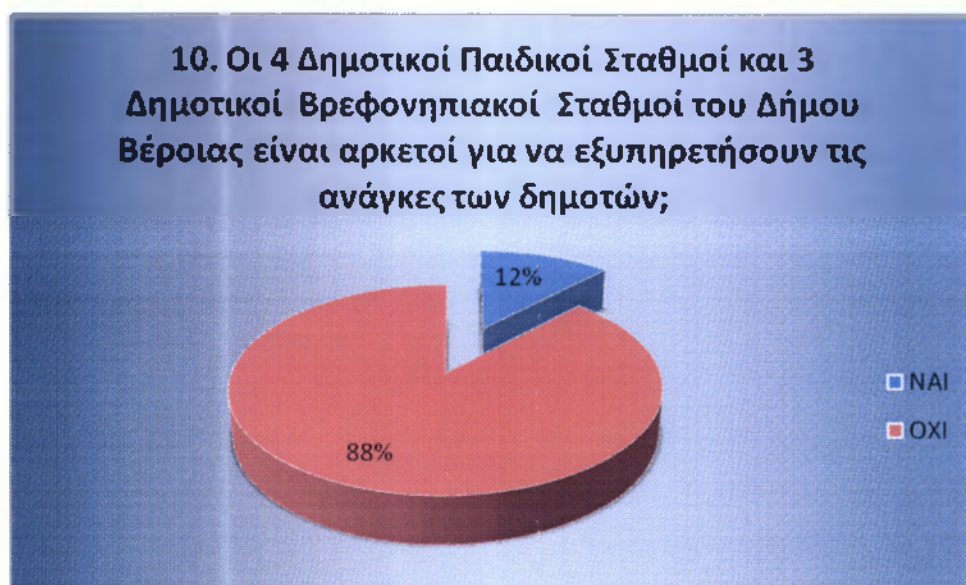
4.2.10 Εξυπηρέτηση αναγκών από τους Δημοτικούς Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς

Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί σχετικά με το αν ο αριθμός των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών είναι αρκετός για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των κατοίκων του Δήμου Βέροιας.

Πίνακας 4.10 Εξυπηρέτηση αναγκών από τους Δημοτικούς Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς

10. Οι 4 Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί και 3 Δημοτικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί του Δήμου Βέροιας είναι αρκετοί για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των δημοτών;		
ΝΑΙ	12	12%
ΟΧΙ	88	88%
Σύνολο	100	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 4.10 Εξυπηρέτηση αναγκών από τους Δημοτικούς Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.10 και την γνώμη των ερωτηθέντων σχετικά με το αν ο αριθμός των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών είναι αρκετός για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των κατοίκων του Δήμου Βέροιας, σχεδόν η πλειοψηφία των κατοίκων (88%) θεωρεί ότι δεν είναι αρκετοί οι 4 δημοτικοί παιδικοί σταθμοί και οι 3 δημοτικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί του Δήμου Βέροιας για την εξυπηρέτηση των αναγκών των δημοτών. Μόνο ένα 12% θεωρεί ότι επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών της περιοχής.

Συμπεράσματα

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να παρουσιάσει την κοινωνική πολιτική που ασκεί ο Δήμος Βέροιας και να ερευνήσει τις απόψεις των δημοτών για τους φορείς άσκησης κοινωνικής πολιτικής του Δήμου.

Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής κρίνεται σημαντικός. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τη φύση τους βρίσκονται πιο κοντά στον πολίτη απ' ό,τι η Κεντρική Κυβέρνηση. Αυτό εξ' ορισμού τους καθιστά περισσότερο αρμόδιους αλλά κυρίως περισσότερο ικανούς να ασκήσουν κοινωνική πολιτική, τουλάχιστον στο επίπεδο της καθημερινότητας. Κοινωνική πολιτική ουσιαστική, προσανατολισμένη στις ανάγκες και στα προβλήματα των κατοίκων αλλά και στις ιδιαιτερότητες και τις προοπτικές του κάθε τόπου.

Σύμφωνα με την παραπάνω ανάλυση των φορέων άσκησης και εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής δια μέσου του Δήμου Βέροιας, αλλά και των αποτελεσμάτων της έρευνας που πραγματοποιήθηκε με σκοπό να αποτυπωθεί η άποψη των κατοίκων του Δήμου Βέροιας, αναφορικά με τις υπηρεσίες κοινωνικής πολιτικής που προσφέρει ο Δήμος τους, προκύπτουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα τα οποία παραθέτονται παρακάτω.

Αναφορικά με την Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας, η επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε από την σπουδάστρια κατά την διάρκεια της έρευνας στους φορείς, οδήγησε στο συμπέρασμα ότι πραγματικά παρέχει προστασία στις ευπαθείς ομάδες του Δήμου. Αυτό προκύπτει από την υπεύθυνη πληροφόρηση και ενημέρωση που είχε η σπουδάστρια από τους ψυχολόγους και τους κοινωνικούς λειτουργούς της υπηρεσίας αλλά και από την συνέντευξη που δόθηκε από την Διευθύντρια του φορέα.

Όσον αφορά στην Κοινωνική Επιχείρηση Πολλαπλής Ανάπτυξης Βέροιας, όπως προκύπτει από την προσωπική συνέντευξη με τον υπεύθυνο, μπορούμε να αναφέρουμε πως προσφέρει ενημέρωση-εκπαίδευση στους δημότες και ειδικότερα στη νεολαία. Αυτό φαίνεται και από την προσέλευση τους στην συγκεκριμένη επιχείρηση. Θα ήταν μεγαλύτερο το ενδιαφέρον αυτών, εάν ήταν δυνατή η πραγματοποίηση περισσότερων εκδηλώσεων. Το βασικό όμως πρόβλημα, έγκειται στην έλλειψη κονδυλίων. Με περισσότερες επιχορηγήσεις από το κράτος, θα μπορούσε να προσφέρει περισσότερες εκδηλώσεις (μουσικές, εικαστικές, λογοτεχνικές κ.ά.) στους πολίτες της Βέροιας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Ένας άλλος φορέας του Δήμου που ασκεί κοινωνική πολιτική, είναι τα Κ.Α.Π.Η., τα οποία προσφέρουν ψυχαγωγία και επιμόρφωση. Ο συγκεκριμένος θεσμός στον Δήμο είναι επιτυχημένος, γεγονός που αποδεικνύεται από την συμμετοχή των πολιτών σε αυτό, καθώς και από την παροχή εγκαταστάσεων που πληρούν τις προϋποθέσεις για ένα ασφαλές αλλά και φιλικό περιβάλλον.

Η υπηρεσία «Φροντίδα στο Σπίτι» είναι μια από τις πιο δημοφιλείς υπηρεσίες του Δήμου Βέροιας, καθώς το έργο της είναι πάρα πολύ σημαντικό. Αυτό, διαπιστώνεται και μέσα από τις απαντήσεις των πολιτών στην ερώτηση 4 του ερωτηματολογίου. Όμως και σε αυτή την υπηρεσία, η έλλειψη προσωπικού χρίζει άμεσης λύσης.

Έπειτα από την επίσκεψη της σπουδάστριάς στους φορείς άσκησης και εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής του Δήμου Βέροιας, πραγματοποιήθηκε η έρευνα στους δημότες. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι ενθαρρυντικά.

Τα ΚΗΦΗ – ΚΑΠΗ και το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι», ως θεσμοθετημένες δομές κοινωνικής πολιτικής του Δήμου, έχουν μεγάλη αναγνωρισιμότητα ανάμεσα στους δημότες. Αυτό προκύπτει από την ερώτηση 4, όπου οι περισσότεροι πολίτες που έλαβαν μέρος στην έρευνα, γνώριζαν τις δομές αυτές.

Πολλοί είναι οι κάτοικοι, σύμφωνα με την ερώτηση 5, που δεν θεωρούν ότι ο Δήμος Βέροιας μεριμνά και στηρίζει τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες. Από την ερώτηση 6 προκύπτει ότι, για συγκεκριμένα προγράμματα του Δήμου όμως, όπως «βοήθεια στο σπίτι», η άποψή τους είναι θετική καθώς πιστεύουν ότι ωφελούν πραγματικά τις ευπαθείς ομάδες. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως και όπως προκύπτει και από την ερώτηση 7, η κοινωφελής επιχείρηση του Δήμου Βέροιας δεν θεωρείται από τους δημότες ότι καλύπτει τις ανάγκες των ευπαθών ομάδων. Αντιθέτως, σύμφωνα με την ερώτηση 8, οι δημότες πιστεύουν ότι τα ΚΑΠΗ του Δήμου καταφέρνουν να κρατήσουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία.

Σύμφωνα με την ερώτηση 9, οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους δημοτικούς παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς του Δήμου, ικανοποιούν τους γονείς αλλά ο αριθμός τους (4 δημοτικοί παιδικοί σταθμοί και οι 3 δημοτικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί) δεν είναι αρκετός για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των κατοίκων του Δήμου Βέροιας (ερώτηση 10).

Γνωρίζοντας ότι η Κοινωνική Πολιτική στοχεύει στην πρόληψη και την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων, στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και στη βελτίωση του επιπέδου και της ποιότητας ζωής, μπορούμε να πούμε ότι ο Δήμος Βέροιας (μέσα από την πλειοψηφία των παραπάνω φορέων) έχει καταφέρει εν μέρει να εκπληρώσει τον στόχο αυτό και οι δημότες του είναι σύμφωνοι με αυτό.

Βιβλιογραφία

Βιβλιογραφικές πηγές

1. **Ανώνυμος, (2002)**, «*Το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι*», Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., Αθήνα.
2. **Βενιέρης, Δ., Παπαθεοδώρου, Χ., (2003)**, «*Η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα, προκλήσεις και προοπτικές*», Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
3. **Θελερίτη, Μ., (2010)**, «*Σχέδιο Καλλικράτης: Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής στους νέους δήμους από συντρέχουσα σε αποκλειστική αρμοδιότητα;*», *Μηνιαίο ηλεκτρονικό περιοδικό κοινωνικής και πολιτικής πρόνοιας «Νόημα*», Μάιος - Ιούνιος, <http://www.swm.gr>
4. **Κοντιάδης, Ξ., Καλατζής, Ν., Μίχος, Λ., Μπιτσάνη, Ε., Τσέκος, Θ., (2006)**, «*Κοινωνική πολιτική και ΤΑ*», Τελική έκθεση, Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα.
5. **Ν. 3852/2010**, «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*», ΦΕΚ 87, τεύχος 'Α, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα.
6. **Παπαδόπουλος, Α., (2006)**, «*Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση*», ομιλία σε Συνέδριο με θέμα «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση», Πνευματικό Κέντρο Δήμου Κορυδαλλού, 19 Μαΐου, ΚΕΔΚΕ – Δήμος Κορυδαλλού.
7. **Σηφάκη, Α., (2007)**, Μεταπτυχιακή εργασία «*Συμμετοχή των ηλικιωμένων στις δραστηριότητες των ΚΑΠΗ και οι λόγοι που δεν συμμετέχουν*»,

Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Ιατρικής – Δημόσια Υγεία και Διοίκηση
Υπηρεσιών Υγείας, Ηράκλειο Κρήτης.

8. **Στασινοπούλου, Ό., (2006), «Κοινωνική πολιτική. Βασικές έννοιες, ιστορική εξέλιξη, φορείς και πρότυπα»,** Τμήμα Κοινωνικής πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα.
9. **Συλασόπουλος, Π., (2005), Κοινωνική Πρόνοια «Ιστορική Εξέλιξη-Νέες Κατευθύνσεις».** Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
10. **Τεπέρογλου, Α., Κίνια, Ε., Παπακώστα, Μ., Τζωρτζωπούλου, Μ., (1990), «Αξιολόγηση της συμβολής των Κέντρων ανοικτής προστασίας ηλικιωμένων»,** Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα.
11. **Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, (2010), «Πρόγραμμα Καλλικράτης. Σύσταση – συγκρότηση Δήμων, Περιφερειών και Αποκεντρωμένης Διοίκησης»,** Ελληνική Δημοκρατία, Απρίλιος.
12. **Χανιώτης, Φ.Ι., (1998), «Εγχειρίδιο γηριατρικής»,** Ιατρικές εκδόσεις Λίτσας, Αθήνα.
13. «Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας», *Εφημερίδα «Επικαιρότητα»,* Νομού Ημαθίας, αναρτήθηκε στις 18/03/2011.

Πηγές Διαδικτύου

1. Έξυπνος οικισμός κέντρου Βέροιας, Κοινωνική φροντίδα,
<http://health.veria.gr/web/guest/fss>
2. http://www.veriorama.com/special_info_details.php?company=1534
3. <http://www.veria.gr>
4. <http://www.imathia.gr/profile/dioik/cultural.htm>
5. <http://el.wikipedia.org>
6. <http://www.veriorama.com/veria.php>
7. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Απασχόληση – Ανεργία – Κοινωνική Πρόνοια,
<http://www.imathia.gr/profile/dioik/employment.htm>
8. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Ανθρώπινο Δυναμικό,
<http://www.imathia.gr/profile/dioik/people.htm>

Πρωτογενείς πηγές

1. Συνέντευξη με την Διευθύντρια της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας κ. **Σοφία Καστανίδου – Λένου**, Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας, 21/11/2011.
2. Συνέντευξη με τον κ. **Δημήτρη Ταρατσίδα**, υπεύθυνο της Κοινοφελούς Επιχείρησης Πολλαπλής Ανάπτυξης Βέροιας, Κοινοφελής Επιχείρηση Πολλαπλής Ανάπτυξης Βέροιας (ΚΕΠΑΒ), 21/11/2011.
3. Συνέντευξη με την νοσηλεύτρια ΚΑΠΗ Δήμου Βέροιας, κ. **Βενετία Μοσχοπούλου**, ΚΑΠΗ, 21/11/2011.
4. Συνέντευξη με την κ. **Αθανασία Γιαμουστάρη**, υπεύθυνη του Κέντρου Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης, Αθλητισμού, Παιδείας και Προσχολικής Αγωγής Δήμου Βέροιας», Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης, Αθλητισμού, Παιδείας και Προσχολικής Αγωγής, 21/11/2011.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Φύλλο

ΑΝΔΡΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΑ

2. Ηλικία

18-30

31-50

50-ΑΝΩ

3. Μορφωτικό επίπεδο:

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΑΕΙ –ΤΕΙ

ΚΑΤΟΧΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ –ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ

4. Ποιο από τα παρακάτω προγράμματα κοινωνικής πολιτικής, στα οποία δραστηριοποιείται ο Δήμος Βέροιας, γνωρίζετε;

Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης

Βοήθεια στο Σπίτι

Κοινωνική Μέριμνα

Μονογονεϊκές Οικογένειες

ΚΗΦΗ - ΚΑΠΗ

Δεν γνωρίζω

5. Θεωρείτε ότι ο Δήμος Βέροιας μεριμνά και στηρίζει τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες;

ΠΟΛΥ

ΑΡΚΕΤΑ

ΛΙΓΟ

ΚΑΘΟΛΟΥ

6. Θεωρείτε ότι τα προγράμματα στήριξης του Δήμου (π.χ. βοήθεια στο σπίτι) ωφελούν πραγματικά τις ευπαθείς ομάδες;

ΝΑΙ

ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ

7. Οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του Δήμου Βέροιας καλύπτουν τις ανάγκες των ευπαθών ομάδων;

ΠΟΛΥ

ΑΡΚΕΤΑ

ΛΙΓΟ

ΚΑΘΟΛΟΥ

8. Τα ΚΑΠΗ, έχουν σκοπό να κρατήσουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία. Το καταφέρνουν αυτό;

ΝΑΙ

ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ

9. Οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί;

ΝΑΙ

ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ

10. Οι 4 Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί και οι 3 Δημοτικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί του Δήμου Βέροιας είναι αρκετοί για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των δημοτών;

ΝΑΙ

ΟΧΙ